

STUDENTS

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

K. Branta un K. Upeslejas nodibināts 1922. gadā.

IZNĀK 2 REIZES
MĒNESI

NUMURS MAKSA
10 SANT.

Redakcija un kantoris
Rīgā, Valdemāra ielā Nr. 69, dzīv. 8. Tālr. 9-4-6-6-6. Runas stundas: svētdienās no
11-12, pirmdienās no 18-19.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste Nr. 70. Pasta tek. rēķ.: 424. Gada abonem.: Ls 2.—
Sludinājumu maksi: priekšpusē 90 sant., tekstā 60 sant., sludin. daļā 20 sant., par
petitrindigu + 5% sludinājumu nodoklis.

Nº 189.

Otrdien, 27. septembrī 1932.

XI. ak. g.

Godalgotā »Mētra« — — Studentu zobu krēms!

Proj. K. Kundzīns.

Gada svētkos.

Gada svētkos atceramies pirmās tapšanas gaitas, priečajamies par saņemto, bet arī pārbaudam pašus sevi, jautādam, vai esam bijuši sava uzdevuma cienīgi, vai vēstures uzliktos lielos pienākumus esam pareizi veikuši.

Ka mūsu Universitātes samērā isais mūžs nav palicis gluži bez saņemumiem, to arī šogad no jauna ar prieku varam konstatēt. Daudz grūtāk atbildēt uz jautājumu, cik lielā mērā Universitāte, akademiskā saime, kas sasniegusi tik impozantus skaitiskus apmērus, arī pēc būtības izpildījusi savu augsto misiju mūsu valsts dzīvē un tautas audzināšanā. 13 gadi ir iss posms, bet pie tiekoši garš, lai vērotu vispārīgo līniju, kādā noritējusi attīstība. Visparējo ainu mūsu dzīves attīstībā raksturo divu diverģējošu līniju jeb tendenču krustošanās; no vienas pusē — mūsu jaunās valsts dabiskais celš uz augšu, no otras — vispār normānam depresija, dzīves enerģijas un iekšējā spara mazināšanās, kas izteicās zināmos aplūdos; no ideālisma uz prakticismu, no darba prieka uz pagurumu, no kādreizējās vienības apziņas uz sīku sadrumstalotību un savstarpēju apkarošanos. Šī laika gara negatīvās pēdas klūst manamas arī akademiskās saimes dzīvē. Kur gan tik bieži kā pie mums latviešiem iegūtā siltā vieta klūst par gala mērķi un katras jaunības ideālisma sīvāko ienaudzīci? Un kas cits ir šo silto vietu gādātājs, ja ne politiskas partijas un kliķes? Šos nevēlamos, bet mūsu valsts dzīvē plāši izplatito parādību diemžēl sākusi atspogulot arī mūsu studentu dzīve. Gandrīz par aksiomu kļuvusi pārliecība, ka nevis godīgums un darba prasme, bet «kas cits» nodrošina darbu un karjeru. Tas ir bilstami. Roku rokā ar to taisni labakā jaunatnes daļā iestājas sarūgtinājums, vilšanās cerībās, ko vēl pasina grūtie materiālie apstākļi. Arī akademiskās jaunatnes starpā bijuši gadījumi, kad samērā niecīgi šķēršļi vai neveiksmes bijušas par iemeslus, pārvilkt švitru visam veiktam darbam, kapitolēt dzīves grūtību priekšā. It kā agrāko paaudžu latvju dēliem un meitām nebūtu bijušas jāpārvār vēl daudz lielākas grūtības!

Tāpēc gada svētkos, apzinoties Universitātes lielo misiju mūsu tautas dzīvē, novēlēsim akademiskās saimes locekiem, atcerēties tos liejos ideālo vērtību kapitālus, kas mums uzticēti. Vai morāliskais spēks un citi specīgie un skaistie tikumi, ar kuriem mūsu tēvi ir bijuši bagāti, patiesi mazināsies, kāpjot augstāk kultūras kalnā? Ir nepieciešami vajadzīgs, ka laiku pa laikam atkal jauni intellektuāli un morāliski impulsi izaug tiklab mācības spēku, ka studējošas jaunatnes vidū. Kā katram mācības spēkam arī vairākkārt lasīti kursi aizvien no jauna jāpārstrādā un jāpapildina ar jaunām atzinām, ja viņš negrib palikt laikam ie-pakal, tāpat studentu starpā jādzīmst aizvien jauniem ierosinājumiem gan zinātniskas pašdarbības, gan naci-

No redakcijas.

Pagātie aizgājuši no mūsu varas robežām. Un tagad, vai aizgājušie desmit gadi laikraksta darbā mums vairāk rūp, nekā tas, ko nākotne prasis no visiem studentiem? Nākotne prasis no visiem studentiem kultūrālo latvieša pašapziņu.

Daudzi cilvēki un veseli nogrupējumi pazaudejuši savu lidzsvaru. Iegūdamī brīvību un neierobežotu rīcību, viņi tikai to vien jūt savā iedomībā, ka nav viņiem vairs likuma, nav pienākuma, nav atbildības. Tādu cilvēku brīvības dienā neatkarīgā valstī sāk palikt par viņu iekšējā sabrukuma sākumu. Un šī sabrukuma beigu sākumā, ja kāda tautā viņas kultūrālo pašapziņa iegūstas jeb pazūd aiz sveštautiešu pseidokultūras ievazājumiem — tai uzliesmojot korporatīvā savītībā, — tad viņā vairs nav dzīvības, — ir tikai tukša, spidoša čaurmaala, kas gan vēl kopā turas, bet ir bez kodola. Ja kur vajadzīgs, tad te — bez liktās dienas tautas likteņos — liela nepieciešamība iegūt labu prātu un stingru drosmi, lai spētu turpmāk aizpildīt irstošo svešniecīskās pseidokultūras grandiozo tukšumu. Nākotne prasis to no visiem studentiem un studentiem ir tiesība to prasīt no saviem laikrakstiem. Ieejot jaunā gadu desmitā to mēs apsolam un tam tā jābūt!

Par zinātni, darbu, skaidrību, brīvību un tēvzemī!

No laikraksta dibinātājiem.

Divi cilvēki, divi spalvas kāti, desmit pseidonimi un divi simti latu, tas ir akademiskās dzīves laikraksta «Students» sākums.

Kādas pārvērtības un kādi saņemumi iegravēti laika gaitā?

onālās vienības, gan sociālās izpalīdzības laukā, un laiku pa laikam jāpārrevīdē vecie panēmieni un metodes. Atcerēsimies veco patiesību, ka vienīgi karstus sviedrus lejot, godīgā darbā, novēršama bīstamu netikumu iesaknošanās un ka **tikai tekošs ūdens uzglabā savu skaidrību**. Tāpēc gada svēkos novēlēsim mūsu akademiskajai saimai, lai viņas krūtis arī nākamos gados aizvien no jauna atdzīmto specīga darba griba vienota ar jaunības edeālismu un ētisku skaidrību!

Pēc desmit gadiem.

Soli pa solim, pāri sajūsmai, atlūdīem un beidzot mierīgos akademiskos ūdenos.

Ne laikmetīgās kaislības, ne iedienas sīkā kāpīda nav apmiglojušas «Studenta» gaišo tēlu. Kā balts gulbis, viņš ir peldejis mierīgi un celi pāri visiem sādūkotiem ūdeniem.

Saviem naidniekiem «Students» ir atbildējis ar mieru un iecietību. Nelabvēlu mestie akmeņi vienmēr ir atsitušies pret nesatricināmo pārliecības sienu.

Skats pāri nebūšanām, sadzīves tumšiem tēliem, tīcība labākai nākotnei un veselīgais optimisms ir tie, kuri visu laiku ir turējuši «Studentu» cienīgā augstumā.

Mainījušies redaktori, mainījušies izdevēji, nemainījušies palikuši tie mērķi, kuriem kalpojis «Students». Viņa celš ir vienmēr bijis gaismas apstarots. Šo gaismu ir vērojuši daudzi un viņā darinājuši savus saņemumus.

Dažiem pagātnes rēgu cildinātājiem viņš ir atvēris acis un apgaismojis klūdaino gājienu.

Daudziem mūsu sabiedrībā redzāmiem darbiniekiem «Students» ir bijis literāriskās darbības sākuma punkts.

«Students» ap sevi ir pulcinājis sabiedrību, kurai nopietna loma mūsu dzīvē. Ne skali vārdi un ārejā bravūra, bet iekšējais garigais

Ziņojums.

Jemot vērā, ka spiestuves ievērojami pazeminājušas drukas darbu maksu, redakcijai iespējams «Studenta» atsevišķa numura maksu pazemināt no 20 sant. līdz 10 sant. un gada abonementu maksu — no Ls 3,— līdz Ls 2,—.

Līdz ar to izsakam mūsu lasītājiem, līdzstrādniekiem un labvēliem sirsniņu pateicību, par dāvāto uzticību pirmajā gadu desmitā.

Redakcija.

siltums un darbi dzīmtās zemes labā.

Šobrīd atskatoties uz «Studenta» desmit nojietiem gadiem, man kā vienam no viņa pirmajiem redaktoriem ir dzīla cienība pret visiem tiem, kas nav lävuši izdzīst akademiskai ugunij «Studenta» slejās un ari pret tiem, kas klausījuši viņa saucieniem un pamudinājumiem.

Pateicība tiem mācības spēkiem, kuri visos laikos ir atbalstījuši «Studentu» un palidzējuši vērot isto gaismu un ari tiem, kas tik neno-gurstoši viņā pauduši savu labāko domu.

Cerēsim, ka akademiskās dzīves laikraksts «Students» arī nākotnē būs gaismas simbols visam labam un cēlam.

«Studenta» dziesmai jābūt mūžīgai. Viņu dzirdot jaapstājās jaunam studentam un vecam filistrim. Kopējās jūtās sasniegsmi domātos kalmgalus.

K. Upesleja.

Laikraksts un viņa izdevēji.

Pēckāra gados mēs sākām pārvērtēt sadzīves formas, pēdējos gados mēs pārvērtējām mūsu nacionālu kultūru un tuvākā laikā mums nāksies pārvērtēt izglītības problēmas.

Studentu dzīve vienmēr balstījies uz šiem trim elementiem: sadzīves, kultūras un izglītības. Bija laikmeti, kad studenti centās tikai pēc izglītības, nievādāmi sadzīves formas un maz interesēdāmies par tautisko kultūru. Cikart studenti ziedoja sevi pilnīgi tautai, un diezgan maz rūpējās par izglītību un jautro sadzīvi. Pēckāra gados sadzīve bija vienīgais studentu uzmanības centrs. Studenti sadalījās turīgos, kas spēja dārgo un spožo, tāni paši, laikā patukšo un trafarētisko sadzīvi baudīt un mazturīgos, kas parasti tāi pašā laikā bija radikāli savos politiskos uzskatos.

Laikraksts, kam veltu pašlaik šīs rindas, sakārā ar viņa pirmā gadu desmita jubileju, no sāktā gala griebēja sintezēt mazturīgā studenta dzīpu pēc sabiedriskās dzīves ar zināmām bažām par to, ka tik jaukā un spožā sadzīvē nesamaltu ideālismu un gribu pēc augstākās izglītības. «Students» jau pirmos gados mērināja vilkt jaunu vagu sadzīves tirumā. Varbūt dažbrīd pārāk asā kritikā «Students» uzbruka pastāvošām sadzīves formām, un blakus tam krāja materiālus jaunām formām — salīdzināja un vērtēja. Rezultātā «Students» zvaigzņājā iz-

kristallizējās jauns studentu organizāciju tips — vienotnes.

Vienotnes, savā pastāvēšanas laikā, nekad nav iejaukušās citu organizāciju iekšējā dzīvē, nekad arī nav atklāti uzstājušās pret tām, bet mierīgā kritikas celā savas domas «Studentā» izpaužot un noteiktā kopdarbība stājoties ar pārējam nacionālām stud. organizācijām, pa-nāca to, ka sabiedrība vairs nejūsmo bez kritikas par bravurīgo salona lauvu, ka sabiedrība iemācījusēs vērtēt viņa darbus un nedarbus. Bet ja mūsu t. s. «aristokrātija» vēl akli tic savai zelta jaunatnei, tad tauta pēdējās vēlēšanās jau pa-teica savu vārdu par šis zelta jaunatnes aizstāvjiem. To visu apzinās arī zelta jaunatne pati, un meklē jaunus celus uz tautu, kas gan par nožēlošanu izteicās parasti pārāk aristokratiskā un tautai nesaprotnā veidā. Attīstot airēšanas sporu, nedrīkst cerēt, ka drīz visa Rīga, līdzīgi Londonai, sadalīs divās jūsmotāju partijās. Bet šie mē-ģinājumi un vienkāršais salīdzinājums — 1922—1932 — liecina gaišu valodu par to, kā virziens, kurā ies mūsu sadzīves formu attīstība, būs tas pats, pa kuļu iet jau vienotnes un citas nacionālās studentu organizācijas.

Vienotnes no sāktā gala pasvītroja savu tautiskumu un visu šo laiku prasīja konsekventu atteikšanos no vāciskās kultūras studentu dzīvē. Tikai pēdējie gadi vispārējā sabiedriskā un akademiskā dzīvē pelna

jaunas tautiskas atmodas laikmeta nosaukumu. Arī šai ziņā latvju nacionālo studentu organizāciju vienprātībā, izpaudusies ar prasību pēc latviskas sejas latviešu studentam. So trūkumu to mērā neviens neprata formulēt. Vienotnes šo ideju pārnēma jau drīz pēc savas nodibināšanās un pulejās sakrāt visus materiālus, sākot no Latvju dāņām un beidzot ar Eiro-pas garīgās kultūras nemītīgo ietekmi, kas varētu noderēt šis sejas izveidošanai. Tās ilgas pēc nobriešušas nacionālās kultūras, kura atspogulojumu lasītājs atradis «Studenta» pēdējos gada gājumos un vienotnes locekļi — savās sirmās grāmatās, sasniedza savu augstumu tikai pateicoties tam, ka šis ilgas auga jaunas sadzives sētā. Vienotnes sev radija latviskus miteklus, un tājtos radās vēlēšanas visu studentu garā. Pēdējo gadu un pēdējo mēnešu notikumi savilnoja visas tautas prātus. Sen nebija redzēta tāda vienprātība kā Māras baznīcas nobalsošanas laikā. Klusi un lēni purdoši palika pāri mūsu t. s. aristokrāti, kas redzēja, ka groži tiem izkrita no rokām. Nespēdam pacelt savu ideālismu pāri «rūgti» sakrātiem grašiem, «rūgti» iedresētai doktrīnai un «rūgtiem» alus kausiem, tie neprata iestāties lidzi visai tautai. Tie paliks āpus lielā sajūsmas ceļa, viņu zīlās asinis tiem nelaus mežonīgā blāvienā izteikt savu sajūsmu un tie paturēs — vistošās puķes skaitumu un «morituri», — cilvēku šarmu.

Šīnis divos virzienos vienotnes un pārējās nacionālās stud. organizācijas intuitīvi uztyēra savus līdzšinējos uzdevumus, saslēgdamās ciešā blokā studentu padomē, bet nākotnē prasis jaunas problēmas. Palikt uz vietas un turpināt tikai līdzšinējo nozīmētu zaudēt priekšposteja vietu. Katrā kustībā daži veltis savus spēkus veco balstu nostiprināšanai un izveidošanai, bet citi vienmēr meklēja jaunus ciņas laukus, kur vērti šķēpūs laust pret veco sapeļušo domu un izcīnot sev jaunu — **savā jūsmā paliks jauni.**

Vienotnes ir tās organizācijas, kas ap sevi pulcē jauni — domājošos, garīgi - revolucionāros un individuāli - noskaņotos. Vienotnes negrib būt par pūla un caurmēra organizācijām, bet par brivi domājošo un nākotnē lūkojošo avantgardu. Nākotnē ieraugot problēmas, vienotnes mēģina tām piemē-

Dulce et decorum est pro Patria mori
 Uz ežīgas galvu liku
 Sargāt savu tēviju

Par Latviju kritušie studenti

Emils Ausmanis	Jānis Miglavs
Jānis Brenšmidt	Pēteris Mālītis
Aleksandrs Brože	Aleksandrs Ozols
Eliazars Freidbergs	Ansis Pelcs
Alfons Graudiņš	Kārlis Ritters
Rudolfs Grinbergs	Gustavs Skalde
Nikolajs Grundmanis	Elza Žiglevice
Andrejs Kampars	Oskars Ozoliņš
Oļģerts Kiršentāls	Paulis Kaktiņš

rot sevi un sevi tām. Un man šķiet ka vistuvākā nākotnē izglītības problēmas pārvertīties par centrālam studentu dzīvē.

Nenoliedzāmi sen jau iestājusēs intelligences pārprodukcijs. Universitātes vadība to lid zīm nav atklāti atzinusi, mierinādama ar to, ka darba lauka visiem vēl būs diezgan. Pilnīgi tam piekrizdams atlaujos pateikt, ka studenti nebūs piemēroti tam darba laukam, kurām tos gatavo. Darba lauku iespējams visiem atrast tikai tad, ja Universitātes absolventu dzīves prasības tikt stipri samazinātas, bet mūsu «zelta jaunatne» vēl netaisās pārorientēties, jo to nespēj. Tā saprot vārdu «uzuprēties» tikai tai nozīmē, ka ciemīt jāzupurējās; un viņa arī neprot radīt tādu ideālismu, ka studenti gribētu uzuprēties tēvu zemes labā ne tikai kaujas laukā, bet arī ar savām samazinātām prasībām pret tēvu zemi. Es nezinu, no kuriem laikiem cilvēkus, kuru vienīgais uzskaits par tēvu zemi līdzinājās uzskatam par slaucāmo govi, mēdz saukt par nacionālistiem?

Vienotu un visu nacionālo stud. organizāciju uzdevums būs izaudzēt jaunu paaudzi, kas milētu savu tēvu zemi un prastu tai **kalpot** ar visu savu sirdi. Vienotnes, komplektēdamiies no mazturīgiem studentiem, vienmēr ciņušās pret greznību personīgā dzīvē un tā jau sagatavojušās jaunam dzīves prasību samazināšanas spredīkam.

Intelligences pārprodukcijs vēl pieaug, līdz ar to vēl vairāk kritis vidējais studenta izglītības līmenis. Šī kustība uz leju izbeigssies tad,

paguruma laikmetos viņa var saņemt ierosinājumus arī no ārpuses, no citām tautām, bet tiklidz tā atmodisies uz garīgo pašdarbību, viņa ātri vien likvidē svešos aizņēmušus, attīstīdamās pati pēc savas dabas, sejas, ierašām. Ar to katra tauta apliecina savu pilngadību un vēl nebijušas jaunas vērtības. Patiesībā isti internacionālu vērtību un nozīmi iegūst tikai isti savdabigais, nacionālais, jo kaut kā tāda šabloniski internacionāla, kas pelnītu ie-vēribu, kultūrā nemaz navā.

Kas attiecās uz to buršīmu, ko pieņēmušas latviešu un pa dalai arī igauņu korporācijas, tad visā pasauļē tādu nekur nava, izņemot Vāciju un Austriju, — zemes, kur vāci lielā pārsvārā. Tamēlā piem. frānciem, angļiem vai pat slāviem tāds mācošās jaunatnes tips, kāds vācu korporelis, liekas notrulināti rupijs un ērmigs. Vienīgi vācu zemēs labi jutīties arī mūsu korporelis, turpretim citās zemēs neviens mūsu korporelis, par latvieti, pat gribēdams, sevi neiestāstīt, bet mūžam būs bez sejas, tikai slikta vācu burša kopija.

Nav jau nemaz grūti atdalīt no mūsu korporela tos elementus, kas viņā iediditi no vācu dabas un ierašu treneriem - Oldermaniem un fateriem. Vācu dabas pamatelementi jau no senājiem germaniem pazīstāmi — laipišana un uzdzīvošana. Germaniem nav mīlestības uz zemi un godigu dzīvi, saskaņā ar dabu un maigo cilvēka dvēseli. Šie pus nomādi, pus laupītāji, vienalga, vai Vācijā, vai augstāk uz Ziemeļiem, allaž mēģinājuši uzkundzēties

Dulce et decorum est pro Patria mori
 Uz ežīgas galvu liku
 Sargāt savu tēviju

Par Latviju kritušie studenti

Emils Ausmanis	Jānis Miglavs
Jānis Brenšmidt	Pēteris Mālītis
Aleksandrs Brože	Aleksandrs Ozols
Eliazars Freidbergs	Ansis Pelcs
Alfons Graudiņš	Kārlis Ritters
Rudolfs Grinbergs	Gustavs Skalde
Nikolajs Grundmanis	Elza Žiglevice
Andrejs Kampars	Oskars Ozoliņš
Oļģerts Kiršentāls	Paulis Kaktiņš

kad sabruks onkuļu un partiju protekcijas sistēma, jo tad iestāsies brīvā konkurence pēc spējam un iegūtām zināšanām. No jauna pirmā plāksnē stāvēs izglītība; pirmais jautājums nebūs vairs pēc cepures un krāsām, bet gan pēc intelligences pakāpes.

Tamēlā arī vienotnes pasvītro savā iekšējā sadzīvē izglītības momentu un prasa no saviem locekliem ne tikai eksameju nolikšanu un grādu iegūšanu, bet galvenām kārtām degšanu pēc zināšanām. Šī degšanā mēs paliksim jauni, šī degšanā mēs ietversim mūsu centienus: «zinātnes darbā būt skaidriem un domās brīviem par godu un slavu tēvu zemei».

Bruno Spilva.

Toreiz un tagad.

(Lapīta no «Studenta» pirmo gadu vēstures.)

«Studenta» pirmo numuru izlaidām abi kopā ar K. Upesleju 1922. g. 25. septembrī. Sākumā domājām par nelielu lapītu, kur studenti varētu vingrināties un kur būtu svarīgākās ziņas par augstskolu. Bet tad nolēmām, ka iespiests laikraksts reizi nedēļā neiznāks dārgāks. Studentu jau tolaik bija daudz, lai nu gan ne tik daudz, kā viņu ir tagad. Toreiz, liekas, studenti vairāk interesējās par dažādām gara un kultūras problēmām. To liecina tā samērā dzīvā piedāļīšanās, kāda bija «Studentam» nāk. numurus.

Kad nu tā bijām nolēmuši, tad arī tā izdarījām. «Students» iznāca katru nedēļu. Mums abiem ar Upesleju bija jāziedo loti daudz laika un

pūlu, lai nodomu piepildītu. Upesleja kā technikis, stud. ing., vairāk rūpējās par laikraksta technisko un materiālo pusī. Ekspedīcijas darbā viņam sevišķi palīdzīga bija dzīves biedre — Anna Upeslejs kundze, kas te, piemītu rakstot, godam mināma. Sludinājumu vākšanā loti veikls bija Bebra kungs. Lasiņājiem gan var izlikties nesvarīgi, ka piemīnu sludinājumus. Bet tā lieta nebūt nebija nesvarīga: mūsu vadītājs nedēļas laikraksts taču nesaņēma nekādu pabalstu ne no vienas puses, un tas varēja iznākt tikai ar iepemto nauju par pārdotiem eksemplāriem un sludinājumiem. Vienam otram tie sludinājumi nav patikuši, bet ko lādāra? Nav labuma bez ļaunuma.

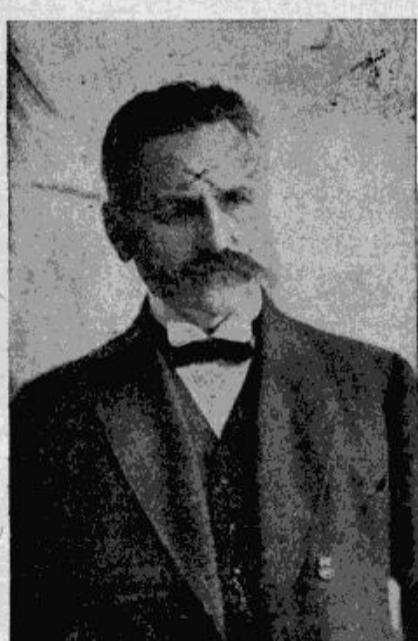
Kādreiz daži izteica aizdomas, ka mēs laikrakstu izdodot peļas nolūkā. Lai nu katrs domā, ko grib, tas jau ir atlauts, bet peļas tur mums nebija nekādas. To mēs arī nemaz negribējām. Nevis peļja mums bija, bet zaudējumi un nepatikšanas: negulētas naktis, rakstus sastādot un labojot, milzīgs laika tēriņš, ziņas ievācot un iespiestos numurus izdalot. Toreiz mēs gandrīz tikai trīs vien visus darbus veicām, bet tagad tos veic vesela Vienkopa. Nepatikšanas dažreiz radās arī rakstū satura dēļ, kad viens otrs jutījis apvainots. Bieži gan tas nenotika. Redakcijas darbs galvenā kārtā bija manās rokās. Veicu to, cik nu spēju un pratu. Pāršķirstot tagad vēcos numurus, redzu, ka šo to tagad būtu citādāk rakstījis, bet daudz vietas tagad neuzrakstītu labāk kā toreiz.

«Students» arvienu ir atradis savu piekrišanu neviem studējošo, bet arī mācības spēku starpā. Iespēstās slejās atrodam daudzu cienījamu autoru rakstus, kas savu nozīmi nav zaudējuši pat tagad. Patiesām jāvēlās un jācēsās, lai arī nākotnē valdītu tā pati labā saprāsnās un piekrišana. Tad šīs laikraksts savu nozīmi nezaudēs. Pagājušie 10 gadi skaidri liecina, ka neatkarīgs, bezparteijs, iecītīgs studentu laikraksts var pastāvēt un var kalpot saviem mērķiem un uzdevumiem.

Ar prieku varu še konstatēt, ka Vienotu vadībā pēdējos 7 gados «Stud.» nav novērsies no savas uzskatas virziena linijas. «Students» nav šauras grupas vai biedrības laikraksts. Te ir dota iespēja izpausties katrai jaunai, nesaistītai do-

Viktors Eglijs.

Vācu buršisms.

*Viscēnburšanei Cēla
 gājejs atšķi vīstālām un
 Cēla jaunraimās dzījīs
 Nīstālās.
 Vissvars Eglijs*

Katrai tautai pēc viņas iedzīmētās dabas un sensenajām ierašām izstrādājās arī vēlākā kultūra. Dažādos

mierīgajiem ražotājiem, lai tad dzīvotu slinkumā, ēzdami, dzerdami, dzīvodāmi ar nolaupītam sievām un mīrdāmi no savā kaimiņa vai apakšnieka atriebības. Tiem nav cieņas ne pret garu, ne pret otru cilvēku, un viņa darbu, nav godbījības arī pret lielāku talentu, cēlāku, smalkjūtīgāku domātāju un vērtību radi-tāju. Istā vērtība vāciem ir zemākās kaislibās, bagātībā; istā gudrība viltī un varā; istā politika — savītīgā realpolitikā. Tamēlā jau sen no visām tautām atzīts, ka pašiem vāciem kultūras nav, jo viņiem nav gara, ne cieņas pret garu, nav dzīlakas garīgas kultūras smalkjūtīgo tradīciju. Trīs reizes savā vēsturē vāci padevušies franču ierosināju-miem un tad uz išu laiku pacēlušies kultūrtautu saimē, bet drīzi vien tie atkal iekrit seno kaislibu miegā un realpolitikas sausajā, provincialajā stingrumā. Minētie laimīgie laikmeti bijuši ... 12. un 18. g. s., kā to jau paši vācu vēsturnieki neskaitāmas reizes aprādījuši. Pašreiz viņi atkal iegājuši visrupījāk kautiju un pievesto baudījumu laikmetā.

Mēs, latvieši, esam sajutuši tikai pēdējo vācu kultūras uzplaukumu, kad radās Gētes un Šiller a darbi, spilgti izskanēdami un pamazām nogrimdami romantiku murgos. Gētes genīlajā «Fausta» germānu istā daba izcelta Mefistofeli, kas uirgojās par visu, kas vien ga-rīgs un cēls, tāpat kā vēlāk vācu Le Markss, kam cieš sakars ar «Fausta» Mefistofeli. Viņš rekomētās tikai taustāmos masas baudi-jumus, kuļu dēļ tad arī Fausts, ap-niecas garīgos meklējumos, paraksta

velnam savu dvēseli. Ar to visā «Fausta» dzejā rodas dziļa, neizli-dzināma plaista starp garu un miesu, pie kam Fausta svinīgā, apgarotā valoda par dabu, dievību un ideāliem allaž tiek izpirgāta no zemā reālpolitikas velna Mefistofela. Pasaulē ienāk skepse, tas baironisms, kas atbalsojās arī pie Alfrēda de Mūsse, kurš Geti nolād, un pat Puškina Oņeginā. Kad mēs lasām, Fausta mētelī ietērptā, Mefistofela gatavo-šanos iznīcināt, kā Faustu, tā viņa skolnieku: «To gribu dzīves burzmā izvazāt, un stiept caur seklo ikdie-nību»... «Un ja ar nebūtu viņš vel-nam nodevies, Viņš beidzot tomēr bojā ietu»... tad liekas, ka redzam korporāciju Oldermani sapemam fuksi. Pacitēsim viņa pamācības tālāk, kuļu nolūks novērst skolnieku kā no visām zinātnēm, tā religijas, mākslām un visa, kas cēls: «Par velti būtu zinātnes jums apkārt plēst. Cik tālu katram prāts jet, tikkāt mācīšanās; Kas acumirkli no-tvert manās. Tik tas par isto viru jaatzist.» «No auguma jūs brangi iz-skatieties. Un drossirdības ar jums gana tiks. Ja tikai paši sevīm uzticaties, I citi uz jums uzticību liks. Pirms mācīties, kā sievietes ir ape-jamas. Jau apsveicot uz visiem nie-kiem uzmanat. Vispirms lai doktor-tituls vijas apmulsina. Jums jāprot pūls mili spaidit. Tad uguņigus skatus raidit. Un roku aplikt tai ap-gūžu»... Vai tā nav istī vāciskā attiecība pret zinātni, dzīvi, sievie-tēm? Un vai tā nav tā pati viltus un varas kārā laupītāja - nomāda reālpolitiskā sišanās dzīvē uz priek-šu, ko māca visās korporācijās un

mai. Un tā ir labākā nākotnes pāstāvēšanas garantija.

Pārdomājot pagājušos laikus, rodas kāds salīdzinājums starp to augstskolas dzīvi, kas ritejā to-reiz uz to, kas rit tagad. Toreiz universitāte bija jauna, neilgi kā noorganizēta. Studenti tad bija gados vecaki, bet mācības iekārtā — jauna. Tagad turpretim universitātes mācības iekārtā jau zināmā mērā ie-gājusi savās sistēmātiskās sliedēs, bet studenti samēra jauni, nepiedzivojuši. Liekas, ka viss augstskolā tagad ieguvis savu noteiktū stabiliu stāvokli, viss rit savā kārtībā. Sa-

Veru Vīksniņu-Ozoliņu pieminot.

Sā gada vasarā, 30. jūnijā, no vienīties «Latviete» saimes šķirās uz mūžu draugs Vera Višniņa-Ozoliņa. Viņu izvadīt uz pēdējo dusu Ligatnes kapos, bez vienīties «Latvicieši» locekļiem bija ieradušies Vienotīgu Vienkopas pārstāvji, pārstāvji no darba vietas kārtā ministrija un daudzi draugi.

Vēra Viķniņa - Ozoliņa dzimusi 1906. g. aprīlī Ligatnē. Šai kalnainā un skaistā Latvijas stūrītī pie Gaujas un Ligatnes upēm pavadījusi visu savu bērnību. Nobeidzot pamatskolu un neraugoties uz visām materiālajām grūtībām, kas sākušās ar kara laiku, viņa 1920. gada pavasari noliek iestāšanās eksamenu III. Rīgas pilsētas vidusskolā, kuru pēc reālskolas tipa to ar labam sekmēm beidz 1924. g. Pēc vidusskolas beigšanas Vēra Viķniņa - Ozoliņa iestājās franču valodas institūtā, bet tas viņu neapmierina un 1926. g. rudenī viņa jau iestājās universitātē — filolog.-filosof. fakultātē romāņu nodaļā. Ar savu priekšmetu izvēli viņa bija ļoti apmierināta un studijām nodevās ar lielu energiju.

1928. g. oktobri Vēra Viksniņa-Ozolina iestājas vienotnē «Latviete», kur to 1929. g. oktobri izveda par pilntiesīgu draugu. Ne tik vien studijam, bet arī sabiedriskam darbam. «Latvietes» mūžībā aizgājušais draugs piekērās ar visu sirdi. Iekšēja dvēseles smalkuma, trausla viegluma un tomēr drošu domu apgarots bija katrs viņas solis. Dzīļa ticība vienotnes centieniem: zinātnei, darbam, skaidribai, brīvībai un tērvzemel, bija tas spēks, kas neatlaidīgi aicināja domāt par savu personību, par ētisko skaidribu, savos uzskatos un par skaidribu līdzcilvēku attiecībās. Ar visu savu jaunības sparu un ideālismu vija nedevās darbam, bet tad jauna slimība — plaušu tuberkuloze sagrauza jauno organismu un neļāva nobeigt universitātes darbus. Arī no vienotnes draugu vidus slimība Vēru Viksniņu Ozolinu izrāva taisni tajā laikā, kad

vā ziņā romantikas laiki, ja tā var teikt, nu ir pagājuši; sistēma, noteikība darbs nu ir sajūsmas vietā

Tāds pats virziens, kā liekas, no manām visā mūsu latviešu sabiedrības dzīvē.

Izlietoju gadījumu, lai pateiktos visiem agrākiem līdzstrādniekiem par aktīvu kopdarbību «Studentā». Bez šīs simpatiskās kopdarbības mūsu nelielais pasākums nebūtu izturējis laika bargo kritiku.

Novēlu vislabākās sekmes «Studentam» turpmākos gados!

K. Brants.

J. L. Davis.

Studentu uzdevums pretalkohola cīnā.

Ja ir pareizi, ka labāk nesaslīgt un neārstēties, nekā saslimt un ārstēties, tad ir labāk aizsargāt jauno paaudzi no dzēšanas, nekā papriekšu pieradināt to šim netikumam un vēlāk no tā atradināt. Loti bieži pat pirmā alus, vina vai ūnabja glāzīte vainīga pie tam, ka pēcāk cilvēks top par dzērāju. Tapēc arī šīni zījā, nekad nav jaaizmirst tautas izteikā dzives gudrība: «Pasniedz veinam pirkstu — viņš pagem visu roku». Kā piedzivojumi rāda, tad pat loti «mēreniem» dzērājiem visai grūti atteikties no alkoholisku dzērienu lietošanas. Bet jo ilgāku laiku cilvēks lieto reibinātājus dzēriens un jo biežāk saindējies ar tiem, jo lielāks prasijums rodas viņa miesā pēc alkohola un jo vairāk novājinās viņa gribas speja. Aiz šā iemesla tikai loti retos gadījumos pieaugušiem izdodas atgriezties no dzēšanas. Lai dzēšanas zījā ar mūsu bērniem neatkārtotos tas pats, kas noticis ar dažu labu no vecākiem, tad tie jāpadara par pārliecīnātāiem atturīniekiem jau tātā laikmetā, kad

apakšas uz augšu, bet tā apkarojama no augšas uz apakšu, iesākot no augstskaļas, kura sagatavo skolotājus, profesorus, mācītājus, ārstus, tiesnešus un citas tautu audzinātājas un vadītājas personas. Tapēc vispirms jānosusina augstskola, kuraī jāapgādā tauta ar atturības apustuļiem un jākal ieroči alkohola izdzīšanai no tautas dzives. Augstskolas saimes locekļi ir augstākie zinātnes paudeji tautā un viņiem ir vislielākā autoritāte runāt tautai zinātnes vārdi. Viņu vārdiem un dzīves paraugam jaseko visiem izglītotiem un neizglītotiem jaudīm. Augstskola sagatavo nākamos zinātnu virsus, tautas vadoņus un sa biedriskus darbiniekus. Augstskolas mācības spēku vārdi un darbi apgaro studentus kā nākotnes zemes sāli, gaismas nesējus un tautasīstā cela radītājus. Kāds gars valda profesoros, tāds valda studentos un tāds valdis nākamos profesoros, skolotājos, mācītājos, ārstos, tiesnešos, advokātos, ierēdņos, ministros.

tie vēl nav padevušies dzēršanas netikumam, un tā tad vēl par tādiem ir padarami. Ja turpretim atliksim atturības mācību līdz tam laikam, kad tie būs pieauguši, tad jau lielumlielai daļai būs par vēlu. Lūk, kāpēc īstais atturības darba lauks ir skola: zemākā, vidējā un augstākā. Ja atturības lietai iegūsim jaunatni, tad drošām acīm varēsim skatīties nākotnē, jo atturīgā jaunatne būs nākamā atturīgā taupta. Tāpēc, kas grib saviem bērniem un savai tautai labu nākotni, tie lai audzina bērnus par atturībniekiem.

Protams, ka skolās atturības mācību drīkst pasniegt tikai skolotāji - atturībnieki. Ievērojot to, ka šim bri-

Protāms, ka skolas atturība mācību drīkst pasniegtikai skolotāji - atturībnieki. Ievērojot to, ka šim bīžam starp skolotājiem atturībniek sastopāmi loti reti, valstij jārūpējās par skolotāju - atturībnieku sagatavošanu. Bet savukārt šo darbu atkal var uzticēt tikai skolotājiem resp. profesoriem - atturībniekiem. Acimredzams, ka mēs nespējam apkarot dzeršanu ne

kura ceļi cilvēku prātam nav izdibināni. Bet kā tas arī nebūtu, katrs cilvēks tomēr atstāj aiz sevis kādu mantojumu. Šis mantojums ir —gars ideja, principi, kas ieaug, iemiesojas tajā apkārtnei, kurā cilvēks dzīvojis, kur strādājis. Šis mantojums līdz ar dzīlo sirsniņu, kādu jutis katrs, kam biji īssastējis ar Vāru Vilcenu.

bijs jasastopas ar Vēru Viķiņu-Ozoliju, būs kā tāls un skaidrs ceļrādītājs tiem, kas viņai bija tuvi.

Sākot jaunu akadēmiskā darba gādu un pieminot savu mūžībā aizgājušo draugu, vienotnes «Latvietes» saimiedzīlā godbījibā atcerējās viņas pašas kādreiz teiktos vārdus: «Kaut mums visām, strādājot kopējā darbu, nekad nepieatrūktu spēka sekmēt mūsu celiņus.» Stud. bīst. A. E. velite.

dišana reālpolitikas rupjibās nav
vismulkīgākā un riebīgākā nacionā-
lā gara trulināšana un nokaušana,
līdz šis, svēša garā ieaudzinātais
students, līdzīgi tautas nodevējam
Andrievam Niedram, sāk cildinā-
visu vācisko un aizdomās ķemt visu
latvisko? Savās 20 korporācijās
mēs spēlējamies ar ugumi, un vēl šo-
baltdien gatavojam ceļu kaut kādam
nacionāl - sociālismam, vācu Hitle-
ra garā. Šimbrīžam latvju korporā-
cijās darbojās vēl dažs labs brīvi-
bas ciņu izcīnītājs Lāčplēsis, kas ari
vācu burša čaumalā uzglabā nacio-
nālo kodolu, bet tie aizies filistros,
un tad šai vācu čaumalā dabīgi no-
jauma ierādīsies ari vāciskais ko-
dols, kā tas bija priekškara gados,
un inteligenci, trulu un reālpolitiskā
sastingušu, atkal atraus nō dzīvā
tautas, nostādot tādā pat izolācijā,
kādā palikušas Latviešu Biedrības
apringas viena pārdējīgā 20. gadur.

aprindas visus pēdējos 30 gadus. Līdz ar korporāciju nostāšanos vecajās pozicijās, šis laikmets jau ir ievadīts. Zaimi pret radošiem zinātnu un mākslu gēnijiem, neatkarīgā gara nicināšana un nesautīgo sapņotāju varas darbi atkal tiks izēnoti no katrā fukšā sirds, notrulinot tā jaunības jūtīgo dyvēseli.. Nožēlojamī audzināt šos vāciskās reālpolitikas iemiesotājus brīvajā Latvijā, kuri, kad iesēstās ministerijās un departamentos, tad skauž un riebji

porāciju, oficiālais patriotisms ja sāk runāt diāmetrāli pretim latviskumam visās vietās. Es rakstu, un man liekas, pats Merkeliš sašutumā un ar ūlti grābj manu spalvu, la izdeldētu no zemes šīs vācu vērdzības atliekas.

Man bija milš un gudrs skolnieks vairāk gadus audzināts manā vadībā, kas beidzot ieprasījās ari manās mājās dzivot, bet pēc tam, kad bija pāris gadus apdauzīts un notrulīnāts korporācijā, reiz pie galda manasacīja: «Es spļauju uz jūsu domām par mākslu,» vēl tagad neatīejēdams, ka ar šo korporela rupjibuvu sevi izsplāvā ne vien no manas mājas, bet ari no sirds uz visiem laikiem. Vācu bursīsmis iekatras cēlakās, garigās kultūras nāveklis. Es nezinu Latvijā nevienu garigu vērtību radītāju — mākslinieka, domātāja, vai pat krietna politika, kas būtu cēlies no korporācijas, jo patiešām pareizi saka Rainis ka viss radošais nāk no smalkjūti-

Ja gribi pilnīgs būt un sevi liels,
Tad neprasi, lai dod par darbu algu,

Tā jūt un māca latvietis, sapno

apakšas uz augšu, bet tā apkarojama no augšas uz apakšu, iesākot no augstskolas, kura sagatavo skolotājus, profesorus, macitājus, ārstus, tiesnešus un citas tautu audzinātājas un vadītājas personas. Tāpēc vispirms jānosusina augstskola, kura jāapgādā tauta ar atturības apstūjiem un jākal ieroči alkohola izdzīšanai no tautas dzives. Augstskolas saimes locekļi ir augstākie zinātnes paudēji tautā un viņiem ir vislielākā autoritāte runāt tautai zinātnes vārdi. Viņu vārdiem un dzīves paraugam jaseko visiem izglītotiem un neizglītotiem laudim. Augstskola sagatavo nākamos zinātņu virus, tautas vadoņus un sabiedriskus darbiniekus. Augstskolas mācības spēku vārdi un darbi apgaro studentus kā nākotnes zemes sāli, gaismas nesējus un tautai istā ceļa rādītājus. Kāds gars valda profesoros, tāds valda studentos un tāds valdis nākamos profesoros, skolotājos, mācītājos, ārstos, tiesnešos, advokātos, ierēdņos, ministros.

Nav nevienas zinātnes, kura teiktu, ka alkohola bauga ir derīga vai nekaitīga. To nav teicis arī neviens nopietns zinātnu vīrs. Turpretīm, visas zinātnes un visi slavenie zinātņu viri vienā balsī teic, ka alkohola bauga ir kaitīga. Ja nu visas zinātnes un visi pasaules lielie gari to atzīst vienbalsīgi, tad visiem augstskolas saimes locekļiem jābūt visspilgtākiem atturīniekiem un visdedzīgākiem alkohola apkarotājiem. Ja no paaudzes uz paaudzi studējošā jaunatne pilnīgi neateturēs nodzeršanas, tad nekad tauta neatsvabinās no alkohola jūga, jo tad vienmēr vijas zinātņu viri, vadoni un sabiedriskie darbinieki atradīsies alkoholu varā. Par nelaimīmūsu intelligēncē iesaknojies ieskats, ka izglītie cilvēki drīkst dzert, bet nedrīkst dzert tikai neizglītie laudis.

Nemot vērā to lielo atbildību, kuru cilvēkam uzliek augstākā izglītība, jāatzīst, ka studenti ir jāaizsargā no dzeršanas parašu iegūšanas, un ka tie studenti, kas ir jau piesavinājušies tādu parašu, jāatradina no tās, jo viņu sliktais paraugs var sabojāt citu studentu labos tikumus. Augstskolas dzīvē ir jāatrod jauni ideāli, kuri, nedibinās uz vēl nepiedzīvojušā studentu smadzeņu un nervu alkoholā mērcēšanas pamatiem. Attētalkoholu kustību augstskolā ieštaņās jauns laikmets. Tā uzdevums ir izraut ar visu sakni no studentu dzīves satrunējušo un novēcējušo dzeršanas parašu. Tomēr studentiem jāatsvabinās no alkohola vērdzības ar viņu pašu spēkiem un ar zinātnes un tautas mīlestības kāliem ieročiem.

Tā kā visās lietās tautai ir vajadzīgi dzīves paraugi, tad par tādiem tai noder galvenā kārtā izglītotie laudis. Tāpēc, kamēr izglītotie laudis nenostāsies atturīnieku pusē un nebūs tau-tai par atturības paraugu, cīņai pret alkoholu būs maz panākumu. Nokā gan tauta lai nem sev dzīves paraugu, ja ne no studētie mīlestības kāliem ieročiem.

Ja u d i m: profesoriem, skolotājiem, mācītājiem, ārstiem un citām viņu audzinātājām un vadītājām personām? Ja dzēr tie ļaudis, ko tauta uzskata par zemes sāli, gaismas nesešiem un īstā ceļa rādītājiem, tad tas nozīmē, ka visai tautai jāsekot viņu dzeršanas paraugam un arī jādzēr. Turpretīm, ja izglītītie laudas nedzērs, tad, sekojot viņu atturības paraugam, daudzi nedzers. Tāpēc atbilde par tautas dzeršanu un tās liktenīgām sekām lielā mērā krit uz slapjajiem intelligentiem, sevišķi uz tiem, kuriem ir augstskolas diploms kabatā. Tautai ir tiesība prasīt no izglītītiem ļaudim sev labu dzīves paraugu, jo viņi ir izglītojūšies par tautas grašiem uzturamās skolās. Ja skoloti cilvēki dod vienkāršai, neskolotai tautai sliktu dzī-

vi atmaksā savai labdarei labu ar laumu.

Daudz ļaužu ir tapuši par dzērājiem tikai tamēl, ka jaunibā nav pietiekoši zinājuši par alkohola kaitīgumu un ir sekojuši sabiedriba cienījamu personu dzēršanas paraugam. Darīdami pakal saviem skolotājiem, mācītājiem, ārstiem un ciem izglītojiem laudim, viņi pamazām ir ieguvuši dzēršanas parašu, no kurās pēcāk vairs nespēj atradiņties. Ar to izskaidrojās, kamēl pat augsti mācīti viri, kuri loti labi zin alkohola nodarāmo postu, dzēr gluži tāpat kā nemācīti laudis.

Lai gan bieži vienkārši laudis noliedz izglītotu laužu vadību, tomēr kļusibā ar aizrautību seko viņu dzives paraugam. Tāpēc visas tautas dzives pārmaiņas iesākās no garīgā ziņā augstāk stāvošām aprindām un nemanot pāriet uz mazāk attīstītam laužu masām. Tā tad izglītoti laudis ir apzinīgi vai neapzinīgi tautas audzinātāji. Tādi ir arī labā vai sliktā ziņā augstskolas profesori un studenti. Ja pat pieļaižām, ka izglītojiem laudim ir tiesība bojāt savu miesu un garu ar iegūto dzēršanas parašu, tad tomēr viņi nedrikst ar sliktu dzives paraugu bojāt savus izglītības ziņā zemāk stāvošus līdzīvēkus.

Pats par sevi saprotams, ka vienīm atturības pāndējiem pašiem savā dzīvē jābūt par priekšīmīgiem atturības paraugiem un nav jāseko devizei: «Klausat manus vārdus, bet nelūkojaties uz maniem darbiem». Kas mil atturību, tas arī dzīvē un darbos ir pilnīgs atturīnieks un noder visiem ciem par atturības paraugu. Bet kas dod paraugu nedzert, tas ir labdaris tau-tai. Tāds tautas labdaris noteikti uzstājas pret dzēršanu un nepielaiž nekādos apstākjos starp nedzēršanu un dzēršanu vēl kādu mērenību. Ar istas atturīgas dzives paraugu pretalkoha cīnītāji pastrādā daudz lielāku darbu nekā ar savām runām un rakstiem. Tā kā ne ikkatrī spēj uzstāties ar runām, ar rakstiem, bet gan ikkatrī spēj uzstāties ar savas atturīgas dzives paraugu, tad prasāms no it visiem, kas grib apkārot dzēršanu, vispirms apkārot to ar savas atturīgas dzives paraugu. Kam daudz ir dots, no tiem daudz var prasīt. No augstskolu beigušiem mēs prasam loti maz un tikai vienu: ar savu prātu apgaismot tautai alkohola bau-das kaitējumu un ar savas dzives paraugu rādit laudim ceļu uz atturību.

Vēlāk izstudējušie jaunekļi iestājas praktiskā dzīvē, kura uz ik sola prasa no viņiem alkoholismu apkarošanu. Un kadu vien viņi neizvēlētos sev nodarbību (piem. kā ārsti, mācītāji, skolotāji, tiesneši), visur un vienmēr viņi redz, ka alkohols ir tautas lāsts un kā viņu pienākums ir atsvabināt tautu no šā. Ārsti loti labi zin alkohola jauno iespaidu uz cilvēka miesu un garu. Viņi redz, cik daudz cilvēku saslimst un nomirst no dzēršanas sekām. Viņi atzīst, ka dzērājiem dzimst slimīgi, kropļi un neapdāvināti bērni, no kām tauta izvirst un izmirst. Mācītāji loti labi zin, ka alkohols ir visu jaunumu sakne un vislielākais laužu tikumības bojātājs. Skolotāji nevēro, ka visvargūlkie un vis-sliktākie skolnieki ar «grūtām galvām» nāk no dzērāju ģimenēm, un kā alkohols nogurdina, uzbudina un padara bērnus nespējīgus skolas darbam. Tiesneši spriež sodus par parādišanos iereibūšā stāvokli un zin, ka no visiem noziegumiem padara alkohola iespaidā. Bet kā lai viņi apkārt alkoholismu, kad paši ir tapuši par ālhokola vergiem? Tā kā augstskolas uzdevums ir apgādāt tautu ar krietiņiem darbiniekam viņas kultūrēlām un materiālām labklājības attīstībai, tad tai jāsagatavo nākamie tautas vadoci, un ista ceļa rādītāji, kuri būtu spējīgi aizsargāt tautu no viņas lielākā ie-naidnieka — alkohola.

Godigie viri studentu pašvaldības darbā.

Pēdējais gads studentu pašvaldības darbā ir loti raksturīgs, jo viņa skaidrāki kā jebkad kļuvuši saredzami studējošo dažādie nogrupējumi. No vienas puses visu laiku, no vēlēšanām uz vēlēšanām samazinājusēs tā frakcijā studentu padomē, kura sevi pilnīgi neaicināti mēģināja uztiept par visu studentu domu izteicēju — korporāciju frakciju. Viņi tas arī bija vairākās gadus vismaz ārēji iespējams, jo blakus tai stāvēja studēnu korporāciju frakcija un tie korporēti, kas savu komittonu talonu izceļi iekļuva padomē no ciem sarakstiem. Pats par sevi saprotams, ka var strīdēties par to, cik tāda dzegužu olu iedēšanu attaisnojama no sabiedriskās ētikas viedokļa, bet korporāciju frakcija šo paņēmienu lietoja, lai noturētos pie varas. Pēdējās vēlēšanas tomēr pierādīja, ka korporācijām vairs nav vairākuma, ja arī tās pieskaita studēnu korporācijas un kādus dzeguzenus.

No otras puses studentu padomē notika pretēja kustība korporāciju frakcijas dišanas procesam — izau-ga nacionālās studentu biedribas, kas šīs padomes darba sākumā sāslēdzās nesa laužāmā blokā. Un taisni šāi vietai sākās korporāciju frakcijas lielākā nelaime — pašiem ar zvērinātiem līdzskrejējiem vairs vairākuma nebija, tad nacionālo studentu biedribu bloku varēja aicināt darbā tikai ka vienību, — atsevišķie pārstarīji nebija iekārdināni nekādiem solijumiem. Korporāciju frakcijai gan bij vēl viens celš — šād un tad plānākās vietās pierunat dažas vajadzīgās minoritātu studentu balsis, bet ja šo celu arī vairākos gadījumos izlietoja, tad tas tomēr tika apskaitīts par tik slidenu, ka pārāk bieži pa viņu nevarēja iet.

Atlika viens — sadarboties ar nacionālo studentu biedribu bloku, bet šīs bloks kā vienība studentu pašvaldības darbā gāja tikai saskāpā ar saviem principiem un tā tad sa-dūrās no vienas puses korporāciju frakcijas, resp. korporāciju, bet no otras puses nacionālo biedribu principi. Korporāciju frakcija, faktiski zaudējusi savu vienvīldibū, vismaz ārēji grieja joprojām nostāties kā senāk, t. i. rādit sabiedribai, ka latviešu students ir tikai korporēti un ka korporāciju domas ir visu latviešu studentu domas.

Korporācijas, dzīvodamas pagājušās varas un slavas skurbumā, negribēdamas laut izpausties jaunmai, veselīgai un latviešu studentu cienīgai domai, līdz ar to padarijušas pēdējo gadu studentu padomes darbu neauglīgu, jo viņiem vairs tikdaudz nerūp pats studentu pašvaldības darbs, cik vara — zuduša prestiža uzturēšanā.

Nacionālo studentu biedribu bloks spieda korporāciju frakciju strādāt pašvaldības darbu un pie tam tā strādāt, kā to prasa visu latvju studējošo intereses, bet tas tācu pats par sevi saprotams, ka sastopoties krūti krūti, studentu biedribu prasībā pēc lietderības ar korporāciju iedomibū, cīņa bij neizbēgama. Cīņa, ja tā tiek vesta saskāpā ar principiem, ir lieta, kura nav jānosoda, ja tikai cīņas līdzekļi godīgi, t. i. nevis godīgi nemot vērā sodu likumus, bet godīgi arī novērtējot tos no sabiedriskā darba ētikas viedokļa.

Ar kādiem pretiniekiem nācies ci-nities nacionālo studentu biedribu blokam, to gaiši pierāda Studentu Padomes sēde 1. septembrī.

Studentu pad. pīs korporēlis Raudzezs uz savu galvu, noliedza laikr. «Students» izplatīšanu, studentu

Padomes uzņēmumos. Nevienai studentu pad. amatpersonai nav dotas tādas aizlieguma vai atļauju pilnvaras un tāpēc nacionālo studentu biedribu bloks šādu Raudzeza rīcību pamatojot uzskatīja par varas pārkāpšanu. Bloks iesniedza 1. septembra sēdē pieprasījumu atcelt šo rīkojumu un atzīt Raudzeza rīcību par nepareizu, bet korp. frakcija to saistīja ar uzticības jautājumu prezidija reprezentētiem korporētiem. Pieprasījumu pieņemot, būtu bijis jāieta Raudzezem un pārējiem prezidija locekļiem — korporētiem, bet tam sekotu jaunas prezidija vēlēšanas.

Ko te būtu darijuši godigi viri? Bez šaubām, nešauboties un nelocīties būtu lāvuši pārbaudit vai priekšsēdētājam, kuru ar lielām grūtībām ievēleja, ir vairākums padomē. 1 sept. sēdē diemžēl pierādīja pretējo; viņa labi raksturoja, kāda veidā korporāciju frakcija grib uzturēt savu zaudētās majoritātes suverinitāti.

Sēdi vadīja priekšsēdēja 1. bie-drīs V. Zonbergs (studentu zemnieku frakc. — nac. stud. biedribu bl.), bet protokolēja korporēlis V. Aboliš. Sēdes vadītājs pirms svarīgās nobalsošanas prasīja, vai visi parakstījušies sarakstā, kurā jāparakstās visiem padomes locekļiem — sēdes dalībniekiem. Pēc tam viņš saskaitīja parakstus — sēdes dalībnieku sarakstā bij 35 paraksti. Tas pats iznākums bij, kad parakstus saskaitīja protokolists V. Aboliš.

V. Zonbergs lūdza izdalīt zīmītes, kurām bij jāizskir — iet Raudzezem vai palikt. Izdalīja zīmītes, izpildīja, savāca, saskaitīja — bij savāktas 36 zīmītes. Sēdes vadītājs kopā ar protokolistu vēlreiz pārbau-dīja parakstus sarakstā, — tas pats iznākums: 35 paraksti. Uz jautā-jumu, vai kāds nav aizmiris parakstīties, atkal neviens neatsaucās. Pats par sevi saprotams, kā tādos apstāklos balsošanu vajadzēja atzīt par nelikumigu. Bet šī balsošana jau bij Raudzezem ižnīcinoša, jo par nacionālo stud. biedr. bloka iesniegumu bij nodotas 18 balsis, pret 17 un viena balss (36.) nederīga.

Baloja vēlreiz — bet tad jau korporāciju frakcija, redzēdamas pirmā balsošanā savu nespēku, mai-nīja balsošanas taktiku — viņas locekļi vairs balsošanā nepiedalījās un korporētu piemēram sekoja arī studēnu korporāciju frakcija. Nesanā-ca kvorums!

Un tad notika brīnumis — pēc otrreizējās balsošanas pārbaudot parakstus, sarakstā izrādījās, kā ir 36 paraksti. Korporāciju frakcijas nodalījumā kā pēdējais bij protokolista un parakstu skaitītāja korporēla V. Aboliža paraksts, bet šis parakstīš, salīdzinot ar pārējiem, bij tik mazs un ierakstīts tādā vietā, ka to tikko varēja saredzēt. Viens no diviem — vai nu V. Aboliš bij parakstīties pēc skaitīšanas un pirmās nobalsošanas (daži studenti apgalvo, ka esot to redzējuši), vai arī skaitot līdz ar sēdes vadītāju V. Zonbergu parakstus, pats sevi nav pieskaitījis.

Pēc šādiem notikumiem sēdē, kas nav savienojami nedz ar goda prātu, nedz latvju studentu cieņu, vārdu nēma V. Zonbergs, aizrādīdams, ka nav savienojams ar Studentu Padomes cieņu nodot vienu balsi vārāk nekā sēdē ir oficiālu daibnieku un pēc tam nobalsojot par vienu un to pašu jautājumu, rīkoties tā, kā tā dārijuši korporāciju frakciju, kas pirmā balsošanā piedalījās balsošā, bet otrreiz tā pašā jautājumā norāva kvorumu.

Sevišķi tagad, kad izrādās, kā pie klūdas pirma balsošanā pilnā mērā vainojams korporēlis V. Aboliš, korporāciju frakcijas izturēšanās redzama pavisam jocīgā gaismā un apvainoto lomā korporāciju frakcijai nemaz nepiestāv.

Vai V. Aboliš tiešām nevarēja redzēt, skaitot parakstus, ka pats nav parakstījis? Vai viņam nebūtu bijis pienākums paziņot, vēlāk parakstīties, sēdes vadītājam V. Zonbergam, ka viņš aizmiris parakstīties un tāpēc izdara nokavēto? Ia turpreti V. Aboliš un līdz ar viņu korporāciju frakciju pēmtu drosīni apgalvot, ka V. Aboliža paraksts jau bijis pirms pirmās balsošanas, vai tad kāds tīces, ka V. Aboliš nav skaitot redzējus un ie-skaitījis pats savu parakstu? Beidzot, vai korporāciju frakcija atzīst par godīgu tādu rīcību, kad savas frakcijas locekļa tišu vai netišu, bet katrā ziņā nepiedodamu kļūdu, iz-manto uzticības iegūšanai uz išlaiku, kaut gan patiesībā bij pateikta studentu padomes priekšsēdētājam Raudzezem neuzticība?

Tie ir jautājumi, kurius derētu noskaidrot, bet uz kuriem atbildes no korporāciju frakcijas nav cerības sagaidīt, jo tad taču vairs nevarēs lielīties ar savu dižciltību, nevarēs brauñīgi pārprast un apvainoties par sēdes vadītāja vispāri teiktēm aizrādījumiem, tad vairs nevarēs cīnīties sevi nostādīt varoju un cīnitāju lomās. Korporācijām nemaz nav izdevīgi rādīt savu pēlēko pu-si, nedz arī tos diedzīgus, ar kuriem dažkārt šūdināta viņu cīpas taktika pret visām pārējām studentu organizācijām.

Nemot vērā notikumus, pēdējā sēdē, redzama tā negativā loma, kādu Studentu Padomē spēlē korporāciju frakcija, ārējam godam un amatiem upurēdama ražīgo darbu, izmantodama savu pašu laužu kļudas, lai varētu noturēties pie varas un cīndamies savu augstākā mērā bezgodīgo rīcību uzvelt nac. stud. biedr. bloka locekļiem. Visi šie notikumi liecīna, ka korporācijas jūt savas pārāk lielas un uzpūstās godības galu, viņas jūt, ka blakus izaudzis jauns spēks, kurām tās netiek līdzi, ka korporāciju gars nav latvisks gars un ka jaunatne arvien vairāk ārišķīga skaluma un greznuma vie-tā meklē visu lietu būtību; negrib vairs peldēt pa dzīves virspusi, bet iet dzīlumā un korporācijas zin, ka viņam nav ko dot, ja prasa šīs lie-tas; viņam nav ko dot, ja neprasa vairs kultūras ietināmo papīri, bet pašu kultūru.

Lai šie apsvērumi vēl jo vairāk mūs pamudina mācīties un cīnīties par savu valsti, par savu tautu, par latvišķu kultūru?

*Kur Latvijas centra
divas tautas skolas,
ko tevi, kār, jūn,
atdzījot?
Nīvabe*

L. U. stud. atturīnieku b-bas Savba «Juventus» izdod jaunu akadēmiskas dzīves žurnālu

«JUVENTUS».

Sis žurnāls pašreiz ir vienīgais atturības žurnāls Latvijā. Žurnālu paredz izdot reizi semestri ar plašu un vispusīgu saturu.

Vecākā un ipatnējākā Latvijas klētīna no-vietota Brīvdabas muzejā.

Pieminekļu valde sirsniģi pateicas Latvijas Universitates studentu vienotnei «Lidumis» par Brīvdabas muzejām ziedoto klēti, kuru tā saviem līdzekļiem un spēkem pārcēlus no Kuldīgas pagasta Dīķiķu mājām, uzstādījusi Brīvdabas muzeja teritorijā un š. g. 5. jūnijā nodevusi Pie-minekļu valdei.

Ar to L. U. studentu vienotne «Lidums» ikusi pirmos pamatus sabledribas līdzdar-bībā Brīvdabas muzejā izbūvē un devusi dzīļu ierosinājumu šī darba sekotājēm, kas ar dzīlāko atzinību atzīmējams.

A. Stāls,

Direktora p. i. inspektors.

P. Kundziņš,

Vienīgais isto studentu dziesmu krājums iznācis studentu biedribas «Veronia» izde-vumā un jo silti ieteicams izmeklēto latvju dziesmu saturu dēl.

Rudolfs Balodis
foto-studija

Rīga, Katoļu ielā 2
Gertrudes ielas stūri, tālr. 30242, auto 23.

A. Rateneks.

«Studentam»—viņa 10 gadu darba jubilejā.

Man nav nevienas organizācijas, nevienas iestādes, kuras vārdā varētu sveikt «Studentu» viņa 10 gadu darba svētkos. Nē, vienkārši piederu pie tās tik plašās ārpus organizācijām stāvošās studentu masas. Sei izteiktie vēlējumi, atzīnība nāks vienkārši kā no viena no šīs plašās neorganizēto «mežonu» masas locekļiem. Bet šiem vēlējumiem, atzīnībai domās pievienošies daudzi citi ārpus organizācijām stāvoši komilitoņi. «Students» ir pelnījis šīs plašās masas atzinību. Priekš viņa tie nebija «mežoni», priekš viņa tie bija tādi paši kultūrēti cilvēki, kā visi citi. «Students» piegrieza vēribu plašai ārpus organizācijām stāvošai studentu masai, viņu stāvoklim, vajadzībām, ne tamēdēl, lai pievilktu jaunus loceklus viņai tuvu stāvošās organizācijās. «Students» deva iespēju man un citiem ārpus organizācijām stāvošiem komilitoņiem runāt no šī laikraksta slejām, nevis tamēdēl, lai dzirdētu kautko patīkamu viņam tuvām organizācijām. Nē, dažreiz tam, kas «Studenta» slejas nāca no plašas studentu masas nevarēja piekrist tās organizācijas, kuras «Studentu» izdeva, viņam dažreiz bija vienā otrā jantājumā savādāki uzskati. «Studentam» pirmā vietā bija vispārējās studējošo intereses. To studentu, kuriem aizmugurē nestāvēja nevienas organizācijas spēks, intereses «Studentam» bija tikpat tuvas, kā pārējo organizēto studentu intereses. Par to «Studentam» nākās vislielākā atzinība. «Students» darīja vēl vairāk. Viņa darīja ļoti daudz, lai paceltu šo neorganizēto «mežonu» pāšapziņu. «Students» runāja un atkal runāja par to, ka nevis organizācija, nevis krāsas, nevis lentas un citi ārēji piederumi ceļ cilvēku, padara to vērtīgāku, bet cilvēka vērtību nosaka viņa gara bagātība, viņa zināšanas, spēju izkopšana. «Students» darīja ļoti daudz, lai plašajās neorganizēto studentu masas iedvesmu apziņu, ka cilvēks var būt augsti kulturels arī bez kādām ārējām nozīmēm. «Students» centās aka-

dēmiskās saimes loceklis iedvest pašapziņu, pašlepnemu, paļaušanos uz saviem spēkiem, lai tie taisoties iejet dzīvē neapgādātos ar kādām arejām nozīmēm, necenstos būt kādas organizācijas loceklis tikai tamēdēl, lai viņus vajadzības gadījumā kaut arī nepelnīti atbalstītu šo organizāciju biedri, kuri ienāc iespaidīgākus posteņus. «Students» ir daudz darījis viņu stūcejošo pašapziņas pieaugšanai. Viņš karōja pret to, ka priekš studējošiem tāk svarīgā studentu pašvaldības darbā noteicošais iespāds jeb kā to mēdz apzīmēt — «hegemonija» piederēja tikai vienai latviešu studentu frakcijai, t. i. korporāciju, kuras loceklis sastāda tikai kādus 25% no visu studējošo skaita. Bet pārejās latviešu studentu frakcijas nevienojo kopējas ciešas saites un tapēc tās bija gandrīz pilnīgi bezspēcīgas korporāciju frakcijas priekšā. «Students» ar savu noteikto uzstāšanos un idējisko ciņu sagatavoja pamatus nacionālo studentu blokam. Par spīti visiem parēgojumiem, šīs nacionālo studentu bloks no pirmās patreizējās studentu padomes sēdes uzstājās kā viena vienība, ka vienos liels spēks. «Students» arī no savas puses darīja viņu, lai šīs spēks nesašķelto, lai tas visos gadījumos būtu vienots. Līdz ar šo saprašanos, sakusānu pārejās latviešu studentu frakcijas tika pie vārda, varēja daudz lielākā mērā nekā agrāk, iespaidot lietu gaitu. Par nožēlošanu gan jāsaka, ka neskatošies uz studentu sociālistu u. c. frakciju atbalstu, neizdevās panākt statistiskā biroja darbības uzsākšanu, «Universitātes Sports» reorganizāciju u. c., uzdevumu veikšanu vispārējo studentu interešu labā, neizdevās izvest tamēdēl, ka pārejie grupu spēki bija par vājiem, lai salaustītu korporāciju pretošanos.

Par visu to, ko «Students» ir darījis priekš plašām studentu masam, par to, ka viņš vispārējās studējošo intereses stādīja augstāk par atsevišķo grupu vai organizāciju interešēm, viņam nākās vislielākā atzinība. Līdz ar šo atzinību jāizsaka jau iepriekš «Studentam» atzinība

ari par to, ko viņš domā šī virziena tālāk darīt, resp. par to spēku koncentrēšanu un augšanu, kāda pie «Studenta» vērojama pēdējā laikā, lai vēl pilnīgāki varētu veikt savus uzdevumus. «Students» ir nodomājis darīt vēl lielāku darbu, vēl liekākā mērā iespiesties plašas studentu masas, vēl dzīlāk iepazīties ar viņu stāvokli, vajadzībām un šī stāvokļa uzlabošanas iespējām. «Students» ir nodomājis cīnīties, pilnā vārda nozīmē cīnīties, par studējošo stāvokļu un izredzību uzlabošanu. Šī ciņa būs smaga. Var tikai novēlēt, lai «Studentam» izdots izvest savus nodomus, lai viņam, neskatošies uz visām grūtībām un šķēršļiem, izdots panakt, ka visur un vienmēr pari par visām grupu un organizāciju interešēm stāvētu vispārējās studējošas jaunatnes intereses. Jānovēl, lai «Students» uz priekšu karotu ar vēl lielākām sekinēm pret vienās vai otras grupas hegemoniju studentu pašvaldības darbā, par to, lai arī Studentu pašvaldības organos atspoguļotos īsts studējošas jaunatnes grupu spēka samērs un lai beidzot panāktu visu šo grupu sadarbību ražīgā darbā. Jānovēl lai arī «Students» no savas puses varētu daudz darīt, lai panāktu saprašanos, sadarbību starp visām studentu pašvaldības darbā reprezentētām grupām un lai novērstu savstarpējo apkarošanos.

Jānovēl, lai «Students» varētu darīt vēl vairāk studējošo aktivitātes pacelšanai, lai veicinātu viņu iestāšanos studentu organizācijās, viņu organizēšanos, jo tikai vienotī var vislabāk karot par savām interešēm, stāvokļa un interešu uzlabošanu. Jānovēl, lai «Students» stāv par to jauno spēku, jauno garu, jaunām strāvām, jaunu aktivitāti, kuras briest plašās studentu masas. Kas būs tas jaunais, vēl skaidri nevar noteikt, tas vēl tikai kristalizējas. Lai «Students» neatlaicīgi vērotu un darītu viņu, lai tas jaunais gars, jaunas atziņas un jauna dzīvība, kuras dzimst un aug mūsu akadēmiskā jaunatne pieņemtu pareizas formas, iespējami at-

Plaša nacionālo studentu idejiskā vienības demonstrācija.

Studentu padomes nacionālo studentu bloks, trešdien, 21. septembrī, sasauc plašu apspriedi, kurā bez bloka pārstāvjiem piedalījās gandrīz visu nacionālo studentu organizāciju prezidiu loceklji. Ieradušies bija pārstāvji no 30 organizācijām.

Bloka Studentu padomes loceklji ziņoja par līdzšinējo bloku un Studentu padomes darbibu. Debatēs izpauðās liecībīs neapmierinājums ar korporāciju frakcijas līdzšinējo taktiku, kas zaudēdāma pagājušās vēlēšanās vairākus mandatus, izgājušas uz nacionālā studentu bloka apkarošamu, sīku intrīgēšanu, kas lielā mērā atsaucas uz studentu pašvaldības darbu. C. I. E. kongresa laikā noticis neciešams izrēķināšanās gadījums ar laikrāstu «Students», kad pateicoties vienīgi personīga rakstura konfliktam starp «Studenta» redaktoru un Studentu padomes priekšsēdētāju, administratīvā kārtā mēģināts noliegta vecākais akadēmiskās dzīves laikraksts.

Klātesošo organizāciju pārstāvji, kas reprezentēja vairāk kā 1500 studentu, nolēma:

I. Akceptēt nacionālo studentu bloka līdzšinējo pilnīgi vienoto un noteikto darbibu un prasīt vēl noteiktāku bloka uzstāšanos «Universitātes sports» reorganizācijas, lekciju naudu pazemināšanas, statistiskā biroja nodibināšanas un tos citos jautājumos, kuru izšķiršanā kavē galvenā kārtā korporāciju frakcijas nosodāmā pretošanas.

2. Izteikt sašutumu par studentu padomes priekšsēdētāju, kurš ir korporāciju frakcijas loceklis, rīcību, aizliezdot akadēmiskā laikraksta «Students». C. I. E. kongresa numura pārdošanu, un par korporāciju žurnālu «Universitas» to apstākļu nepareizu apgaismošanu, kuri stāv sakarā ar šo aizliegumu.

3. Protestēt pret korporāciju izturēšanos pret žurnālu «Ugunskrusts», kura darbības velds no valdības atzīst par pretvalstisku, bet kuru «Universitas» savā pēdējā numurā atzīst par apsveicamu un velcināmu.

vieglotu akadēmiskās jaunatnes stāvokli un iespējami uzlabotu viņas izredzes.

Kilē, Pasaules saimniecības institūtā.

10. septembrī.

STUDENTU VIRTUVE

Vērmanā dārzā! I. nodaļa bez apkalpošanas no plkst. 12—17 un 19—22

Universitātes vecā ēkā II. nodaļa ar apkalpošanu no plkst. 12—22

atvērta no plkst. 10—20

FIVE O'CLOCK TEA

Leeja brīva, un tikai studējošiem un

saimniecības augstskolā ir Ateitininku organizācijas.

Ateitininkiem ir pašiem sava nams Kauņa — lieļa 4-stāvu būve. Sava kooperatīvs, sava studentu vīrtuve, un lieļa zāle, kuru izdod priekš izrikojumiem, jo viņu ir lielākā Kauņā. Studentu padomē Ateitininki pašreiz ir lielākā frakcija un no viņiem ir ari Stud. Pad. priekšsēdētājs — Viljams.

Kā nākošais organizāciju tips, kurām ir slēgts raksturs, un kurš spēle zināmu lomu studentu un tautas dzīvē, ir Varpininku. Pēc savas politiskās orientācijas tie ir piešķaitīti pie demokratiem un atbilst gandrīz mūsu radikāl-dēmokratiem. Tie brivdomatāji un reliģiskiem jautājumiem nepieciešamības vērību. Viņi komplektējas no vīdu skiras intelligenčes. Ari viņiem ir pašiem sava nams, tie izlaiž neperiodisku rakstu krājumu «Varpas». Pie tam to iešķērējā spiestuvē. Tā ir ļoti aktiva organizācija un pateicoties tam un savu brīvību uzskatu dēļ bieži nonāk konfliktā ar pārejām nogrupējumiem un pat valdošām, aprindām, jo Varpininki un Ateitininki ir valdības opozīcijas partijas.

Igaunijā studējošā skaita samazinās.

Sakārā ar lielo studētā gredzētā pieplūdu, Latvijas universitātē, interesanti atzīmēt, kā tas ir mūsu tuvākās kaimiņvalstis.

Igaunijā novērojama pakāpeniska studējošo samazināšanās. Šogad Tērbatas augstskola iestājušies tikai 577 šī gada gimnaziju absolventi, no tiem 392 viņi un 185 sievietes, bet pagājušā gadā 604. Bez tam šogad igaunai universitātē iestājušies atpakaļ 368, bet pagājušā gadā 352 bijušie studenti. Tā tad šogad Tērbatas universitātē uzsāktais pavisam 945 studenti un pagājušā gadā 956.

Jaukie studenti sadalījušies pa fakultātēm sekoši: Teoloģijas — 15 (pag. gadā 16), tiesību zinātņu — 156 (117), tautsaimniecī-

bas — 112 (97), medicīnas — 85 (80), farmacijas — 51 (85), filoloģijas — 57 (70), matemātikas un dabaszīntu — 49 (42), veterinarīmedīcīnas — 21 (35), laukaimniecības — 31 (62).

Aspirantu skaita samazināšanās sākās 1927. gadā. No tā laika līdz šim igaunai studentu skaits irkrīties apmēram par 200—250 gadā. 1. decembrī 1926. gadā Tērbatas augstskolā bija vēl 4700 studenti, bet 1932. gada pavasari vairs tikai 3200.

Ari Igaunijas universitātē apspriests jaujājums, kā ierobežot studentu skaitu, tomēr līdz šim vēl nav izlemts, bet tagad tas atkrit pats no sevis, jo no visām 2000 ievādā gadā igaunai vidusskolas beigušām personām uz augstskolu iet tikai ap 500, kaut gan pie iestāšanās nav nekādu kavekļu, pat ne iestāšanās pārbaudījumu.

Tartu universitātē un latvju tauta.

30. jūnijā pagāja 300 gadi no Tērbatas universitātes dibināšanas deenas. Šim svārīgajam notikumam Baltijas kultūras dzīvē ir ari sava iša priekšēsture.

Kā zināms, Zviedrijas karalis Gustavs Adolfs, 1632. g. dibinādams universitāti Tērbatā to darīja nevis tik Baltijas vāciešiem par labu, bet viņš ar to gribēja celt sevišķi ari latviešu un igaunu izglītību. Tālab viņš jau ari bija licis dibināt Rīga latviešu ģimnāziju.

Jau tas apstāklis, ka zviedri domā par universitātes dibināšanu, kur viņi Vidzemi nav vēl ne labi iekarojuši, ir idejiski augstu vērtējama intencija. Zviedri, kā top redzams, negrib pār Vidzemē tikai valdit, bet grib to ari izkopt. Visvairāk tas attiecas uz Šeļenes istajiem iemītniekiem latviešiem un igauniem, jo universitātē išlīd turpinājums 1630. gadā nodibinātā Tērbatas ģimnāzijai, kur bija starp citām mācības ari igaunu un latviešu valodas un kur karalis «vēlējās piesaistīt ari pat zemnieku dēlu», ierīkodams stipendijas un brīvgaldu. Pēc zviedru varas nāk vēlāk kri-

Dejas kursi.

Top-trot, Chartes tep.

Jauno kuršu sākums:

les. kurss sāk. 4. okt., p. 8 vak.
Modemnais kurss 5. okt., p. 8 v.
Spec. mod. kurss dejotājiem sāk.
2. okt. plkst. 6 vāk.

Dejotājiem-jām

spec. prakt. kursi ar jaunāko deju demonstrat. notiek ceturtd., no plkst. 8 vāk. un svētd. no plkst. 7,30 vāk.

Studējošai jaunatnei atsev. grupas uz spec. noteikumiem.

Stud. grupās pusēnas.

EIŽENIJA SIETNIEKS,

Valu ielā 1, dz. 7.

Tālr. 33639.

vi un Vidzemes kapitulācijas noteikumos mužnieki lūdza nodrošināt vietējas universitātes eksistenci, kūrā varētu mācīties Baltijas muižnieku dēli. Tā tad visām vietējām tautām un kārtām pieletamās universitātes vietai, kā to bija domājis Gustavs Adolfs, vācu muižnieki lūdza universitāti sev, kā viņu privilēģiju. Tomēr ar gandrīz varam atzīmēt, ka arī zviedru laikmetā, ja arī droši nezinām, vai starp studentiem ir bijusi kādi latvieši, bet interese latviešu valodas lietām ir piegriesta; tā piem. G. Mancelis, viens no pirmajiem šis augstskolas darbiniekiem, taisnī Terbatā kopj savus darbus latviešu rakstniecībā, un Fürekers, viņa ne mazāk cienījamais mācītājs, ir viens no pirmajiem Tērbatas studentiem. Bet Menijs, arī viens no augstskolas spēkiem, uzzīmē mums kā pirmsais rindu no latviešu tautas dziesmām, kam pašulaiku tādā ziņā arī ir svinama 300 gadu piemiņa.

Tādi arī padika universitātes ārējie liktegi vācu mužnieku varas laikā. Bet, nelūkojot uz liktega nelabvēlību, universitātē ir studējuši daudz latvju jaunieku: saskaņas pāri pār 1300. Pirmais latvieši, laikam, kas Tērbatā studējis, ir Vilis Steinekis, kurš ziemelu kārta laikā bijis par mācītāju Tukumā. Vēlāk no pirmiem ir minami Laimiņi un K. Bezbārdiņš. Tad pag. gadusimta vidū Kr. Valdemārs, Sakranovics, J. Alunans, Liventāls, Kr. Barons, J. Jurjāns un daži citi. No šiem cēlās mūsu pirmie tautas modinātāji, kas, pāriemām uz Peterpili, izdeva «Peterburgas Avizes». Vēlāk, 1870. g. jau latvju studentu pulcījā A. Kronvalda vadībā nodibināja «Latv. rakstniecības vakarus», kuros piedalījās A. Kronvalds, J. Klavīts, A. Vebers, E. Balodis, J. Grietens, K. Trezis, E. Aizsiltneks, P. Gutmanis, M. Grosbergis, K. Libetis, Fr. Grosvalds, J. Dīriķis, P. Grinbergs.

Lietuvju valodas mācības kursi, kuri jau pastāv no 1921. g., Latviešu Lietuviešu Vienība arī šogad turpinās.

Ievērojot latvju valodas tvo rodniecebu ar latviešu valodu, latvietis latvju valodu var daudz viegлāk iemācīties, nekā kaut kuru citu svešu valodu.

Lietuvju valodu māca pa vakariem 2 reizes nedēļā, ik pa 2 stundām, pie kam viena reize veltīta teorijai prof. P. Plāka vadībā un otra reize praksei (sarunām, rakstiem, diktātiem etc.) L. ū. lektora A. Raulnaissa vadībā.

Lietuvju valodas kursi ir viengadēji, bet ja radīsies pieteikšoši klausītāju skaits, kas lietuvju etimoloģiju māk jeb kas noklausījušies venu gadu lietuvju valodu Latvijas universitātē resp. Latviešu-Lietuviešu Vienības kursos, tad sastādis II. klausītāju grupu lietuvju valodas mācības turpināša-

Gājas un desu lieltirgotava

J. VIKMANIS

Rīga, Blaumaya ielā Nr. 42/44.

Tajrunis 28730.

nai (sintaksei, lietuviu literatūrai, domrakstiem etc.).

Kursi sāksies 30. septembrī plkst. 7.30 vak. I. pils. pamatskolas telpās, Kalpaka bulv. 8. Pielikšanos piejem darbdienās no 4—5 p. p. L. L.-L. Vienības birojā, Tērbatas ielā 33/35, dz. 3. (Tel. 26568).

Mācības maksā studentiem un vidusskolu audzēkniem Ls 6.— semestri, pārejējiem Ls 10.—. Latviešu-Lietuviešu Vienība.

Sports.

Pagājušā vasara sporta laukā pilnā mērā gāja zem **Losandželosas olimpiādes** zīmes. Šo olimpiādi var saukt par rekordu olimpiādi, jo gandrīz katrā sacensībā deva jaunu olimpisko, ja ne pat pasaules rekordu. Uzvaras laurejs arī šoreiz paturēja amerikāni, kāmēr otrā vietā ierindojās itāļu sportisti. Tas liešā mērā viņu valsts vīra Mušolini noplēns, kas daudz rūpejās par sporta attīstību savā zemei.

Olimpiskās ciņas par ātrākiem skrējējiem izrādījās melnās rāsas sportisti, tomēr raksturīgi, ka tie nebija vis Afrīkas iedzīmtie, bet gan amerikāņu vergu pēcnācēji. Japāni rādīja sevi par veiklākiem sporta tehnikas piesavinātājiem — viņi guva apbrīnojamus panākumus peldēšanā un vieglātēkās leķšanā sacensībās. Ari 100 metru skrējienā labākais starts bijis japoniņam Jošiojam.

Šā gada olimpiādē arī Latvija pirmo reizi tika pie panākumu atzīmes, ko deva **Dalīja izcīnītā otrā vieta 50 km. sološanā**. Ari Dimza ar savu startu desmitcīnās astoņās sacensībās, nelaimīgo kārtējēnu iekļāvot, lika Latvijas vārdam bieži skanēt.

US vieglātēti šogad bijuši diezgan rosiņi — grupa vieglātētu piedalījās Polijas fiziskās audzināšanas vasaras kurso, kur guva labus panākumus arī kursu noslēgumā sarīkotās vieglātētikas sacensībās. US kopā ar Latvijas sporta biedrību sportistiem šovasar izcīnīja divas klubu sacīkstes ar igaunu Tērbatas «Kalevu». Pirmā sacīkste Rīgā uzvarēja mūsu sportisti, bet Tērbata igaunī atzīmēja nelielu punktu pārsvaru. Sais sacīkstēs labākos panākumus guva kom. Migla, Bērtulis, Nusbergs un Grebzde.

Māksla.

Teātri.

Dailēs Teātris līdz šim uzvedis divus jaunus viencēlēnius — pirmo tulkojumu no igaunu valodas — Luča komēdiju — **Kā post galva** — literāriski mazvērtīgs un vecmodīgs darbs, ar ļoti skatuves efektiem. Komēdijas lomas nodotas teātra jaunākiem spēkiem un tie savus uzdevumus veica pietiekšķi labi. Otra Dailēs Teātra premjera — mūsu pašu vecmeistarā Sauļeša viencēlēns — **Pašam savasaimniecība**. Literāriskā ziņā druskus vērtīgāks par lepriekšējo — **Kā post galvu**, un arī modernāks. Tiri brīnums, kā sencis Saulietis spejēs iedzīvoties mūsu tagadējos laikos. Ari šī viencēlēna gandrīz visas lomas bija nodotas teātra jaunākiem spēkiem un tie visu saturošās lugas troksni un alešanos veica priekšķimogi.

Nacionālā Teātra kontā iekļātās arī divas, bet tikai lielākas premjeras.

Pirmā J. Alunāna — **Seši mazi bundinieki** — Nacionālā Teātra uzvedumā šo lugu sagatavojais A. Mierlaiks, stingri reālistiskā garā un tas padarījis viņu garlaicīgu. Alunāns tā vairs nav uzvedams. Daži no aktieriem iekļaudamies spēles stilā veidoja savas lomas stingri reālistiski, citi turpretīm stilizēja. Kopsummā sajukums. No aktieriem mināmi — Osis (pilnības tēls), Lagzdījs, Miezis un citi.

Šī premjera, tulkota angļu komēdija — **Tas, ko sauc par milēstību** — uzvedvejs darbs, druskus stiepts, piebārsts otrais šķiras asprātbām. Uzvedums korrekti, ar aktieru spēle pieklājīga. Piezīme — lielākās lomas divas jaunas aktrises ar visai sološu tēlojumu.

A. C.

KINO KRONIKA.

«Splendid - Palace».

Grandioza skāpu filma — premjera «Trader Horn». Filma uzņemta teiksmainajos «zilonkauļa» krastos, režisora V. S. Van Deika vadībā.

«Ufa» nedēļas apskats — Latvijas kronika.

«Palladium».

Skāpu filma «Viņš ir burvīgs» ar

Anri Gara un Meg Lemonje galvenās lomas. Skāpu filma «Māns grēks» — galv. loma Taliula Bankhed. Latvijas kronika.

«Metropolis».

Padomju Krievijas runājošā skāpu filma pēc Michaila Loščinkina scenārija «Mechaniskais nodevējs» ar krievu kroniku Igora Iljinska pied. Skāpu filma «Viņa pagātnē» — galv. loma Džoana Benet. Latvijas kronika.

Kontrmarkas nederigas.

«Maska».

Mīlas — kriminālrāmas skāpu filma «Port-Saida naktis» ar Gustavu Disslu. Skāpu filma «Siržu iekarotājs» — galv. loma Liana Haid. Uz satuves operēte un plāss divertisments. Latvijas kronika.

Kazino - teātris.

Mīlas drama «Grāfiene Monte-Kristo» ar Brigitu Helm. Skāpu filma «Viltota trausums». Latvijas kronika.

Nesen iznācis nedēļas žurnālis, kas saucas «Filma un Teātris». Šis žurnālis pretendē uz mākslas kritikām, bet pēc saturā tās iznācis ļoti bāls. Val varētu bābūt, ka šī žurnāliga redaktors, izdevējs ir kādas pazīstamas korporācijas bij. seniors?

Mākslas Akadēmija paredzēti statūti grozījumi. Akadēmiju beigušiem izsniegs diplomas, kuriem būs pilna vidusskolas izglītība.

Plāsu latvju mākslas izstādi, pēc notikušas izstādes Karalaucos, ierosinājusi mākslas vēsturnieka un kritika P. Colina organizētā belgu komiteja noturēt Briselē. Komiteja segšot visus materiālos izdevumus.

Pazīgojums.

Saskapā ar Studentu padomes lēmumu, Studentu padomes internāts, Rīgā, Valdemāra ielā Nr. 69, izlod trūcīgiem studentiem par brīvu trīs gultas vietas.

Reflektantiem jāiesniedz studentu namu pārvaldes komisijai līdz š. g. 20. septembrim lūgumi-anketes. Anketu veidlapas dibujamas Studentu padomes nama pārvaldes kantori, Valdemāra ielā Nr. 69, ik dienas no plkst. 17—18. Tuvākas ziņas turpat.

Akadēmiskā baile šogad pārceļta uz tuvāko sestdienu pēc universitātes gada svētkiem — 1. oktobri.

Redakcijas kollegija.

Atbild. redaktors: Roberts Spodris. Kollegijas priekšsēd.: Eduards Grinvalds.

Izdevējs:

L. U. studentu vienotu Vienkopā.

Sveicam akadēmisko saimi Universitātes gada svētkos un vecākā studentu laikraksta 10 gadu jubilejas dienā.

JĀNIS BREIKŠS.
Sacīmas deputāts,

Rīgā.

BERTA PIPIŅŠ.
Sacīmas deputāte — sabiedriskā darbiniece,
Rīgā.

ANNI SOKOLOVSKI.
Latvijas Konzervatorijas profesore,
Rīgā.

Rīgas pilsētas krievu ģimnāzija,
dir. A. MOSSKOVSKIJ.

**Prof. Dr. med.
V. KLJIMENKO.**

Rīgā.

K. KIRŠTEINS.
Sacīmas deputāts,
Rīgā.

L. GOMAN-DOMBROVSKI.
Latvijas Konzervatorijas profesore,
Rīgā.

JĀZEPS MIERZVINSKIS.
Rīgas pilsētas poļu ģimnāzijas direktors.

Prof. PAULS ŠUBERTS.
Latvijas konzervatorijas prorektors,

Rīgā.

BONIFACIJA ROGGE.
Latvijas Konzervatorijas profesore,

EMMA GOLDMAN
Latvijas Konzervatorijas vec. docente,
Rīgā.

LIETUVJU ĢIMNĀZIJA,
Rīgā.

A. METCS.
Latvijas Konzervatorijas profesors,
Rīgā.

Prāvests A. KUNDZINŠ.
Rīgā.

J. A. ŠMITS.
I. M. angļu valodas institūta direktors,
Rīgā.

E. ZALEMAN,
E. Zalemana ģimnāzijas direktors,
Rīgā.

ARVEDS DAUGULS.
Latvijas Konzervatorijas profesors,
Rīgā.

J. MEYRENS.
virsmācītājs,
Rīgā.

ERICH GERMANN,
dz. Elverfeld,
Privātā vācu zēnu ģimnāzija
Rīgā.

Dr. J. KRASTIŅŠ,
Rīgā.

Dr. STŪRĪTIS, Rīgā.	ALFREDS VASMANS, zobu tehnīkis, Rīgā.	ANDREJS PAKALNIŅŠ, Smiltenes pareizt. draudzes mācītājs.	A. GAUJĒNS. nodokļu vec. kontrollers, Smiltenē.
Dr. E. BRENSONS, Rīgā.	HERMANS LINDENBERGS, zobu tehnīkis, Rīgā.	Agr. K. LIELGALVIS, Smiltenes pils, domes pr.-js un skolotājs Smiltenes lauks. mācī- bas iestādēs.	K. OZOLS, namsaimnieks, Smiltenē.
Dr. A. PAEGLE, Rīgā.	ADOLF KERSTEN. zobu tehnīkis, Rīgā.	V. KALNIŅŠ, Smiltenes valsts ģimnāzijas direktors.	KRISTINE BOKA, Smiltenes valsts ģimnāzijas skolotāja.
Dr. K. DUBROVSKAJA, Rīgā.	FRIDRICH'S ZANS, zobu tehnīkis, Rīgā.	Agr. JURIS VĪGANDS, Valsts Smiltenes Lauks. Māc. Iest. direktors.	M. LIELGALVE, Smiltenes valsts ģimnāzijas skolotāja.
Dr. KĀRLIS BERGS, Rīgā.	PERCY HAKEN, zobu tehnīkis, Rīgā.	Dr. P. BIRZNIEKS, L. S. Kr. Smiltenes nod. slimnī- cas direktors.	O. ELSTINĀ, Smiltenes pag. 6-kl. pamatsk. priekšnieks.
Brīvm. ALISE DZIRKAL, klavieru stūdijas un mūzikālo bērnu dārza vadītāja, Rīgā.	JULIUS ELFERT, zobu tehnīkis, Rīgā.	Dr. A. LAZDIŅŠ, Smiltenē.	OLGA VĪGANTE, Smiltenē.
Jaunietē, kā spoža gaismā esī, — Gara gaismu savai tautai esīsi! LŪCIJA GARŪTS, pianiste-komponiste Rīgā.	A. MURAVSKIS, zobu tehnīkis, Rīgā.	Dr. DUNKERS, Smiltenē.	V. NODIEVS, Smiltenē.
H. KIRŠTEINS, brīvmāksliniece-pianiste, Rīgā.	B. BOTTS, zobu tehnīkis, Rīgā.	J. VIGDORČINS, zobu ārsti, Smiltenē.	A. LĀCIS, Smiltenē.
V. TELEGINA-VASILJEVA, operdziedātāja, Rīgā.	Apdrošināšanas un Transporta Akciju Sabiedrība «Latvija», Rīgā.	ZOFIJA TRON, zobu ārste, Smiltenē.	Z. VIKSNE, Smiltenē.
VILIJA LAMBERTS, operdziedātāja, Rīgā.	ELIZABETE KLIEN, Rīgā.	H. WINTELER, provisor, Smiltenē.	Z. ZIEDIŅŠ, Smiltenē.
ROZE FOGELMAN - SKRADOVSKIS, pianiste, Rīgā.	Liepājas Technikuma direktors KUPICS.	R. GRIVĀNS, cand. pharm., Smiltenē.	K. SIMANIS, Smiltenē.
ANCE VITTBENBERG-BAĶIS, I. Latvijas kosmētisko kursu vadītāja.	Liepājas lietišķās mākslas vidusskolas direktors APLOCIŅŠ.	Agr. FR. ĀBELE, Smiltenē.	A. ZUŠMANIS, Smiltenē.
EMMA ALBERTIŅŠ, Finanču ministrijas notāre, Rīgā.	Liepājas pilsētas Žīdu ģimnā- zijas direktors.	Agr. J. TIRZĪTIS, Smiltenē.	Z. ZUŠMANIS, Smiltenē.
ZELMA BITTE, Sabiedriskā darbiniece, Rīgā.	OTTO ULRICH'S, Liepājas pilsētas Čakstes pamatskolas pārzinis.	Agr. JĀNIS VILNĪTIS, Smiltenē.	K. EICHE, rūpnieks, Smiltenē.
VJAČESLAVS KANSKIS, Rīgā.	KRISTAPS ALLAŽS, Liepājas Blaumāja pamatskolas priekšnieks.	V. LŪKINS, notārs, Smiltenē.	Liepājas technikuma direktors ANNA ZUŠMANIS, Smiltenē.
Kordināte salutus „Students” y līns dekemsa universitāte JĀNIS ROZE, latviešu stenografijas autors Rīgā.	FRICIS ŠALME, šoseju un zemes ceļu d-ta 4. rajona inženiers. Liepājā.	Ing. et. agr. P. AŽINS, Smiltenes virsmežzinis.	V. ROBEŽNIEKS, Valmieras Valsts komercskolas direktors.
Z. RABEC, mūzikas profesors, Rīgā.	F. LĀCIS, Liepājā.	Vet. med. DZENĪTIS ar kdzi, Smiltenē.	P. OZOLINĀ, notārs, Valmierā.
V. GEBHARDT, zobu tehnīkis, Rīgā.	Dr. K. KUNDZIŅŠ, prāvests, Smiltenē.	E. APSE, Latvijas Bankas Smiltenes nod. priekšnieks.	P. ZAULS, 8. Valmieras aizsargu pulka 5. rotas k-rs.

ALFREDS BRIEDIS, Valmieras mežzinis.	K. KVELBERGS, Apgabaltiesas loceklis, Daugavpili.	Dr. DALBINŠ, Daugavpili.	K. MĪLGRĀVIS, Rēzeknes valsts ģimnāzijas direktors.
OZOLS, miertiesnesis, Limbažos.	A. CĪRULIS, Apgabaltiesas loc., Daugavpili.	Dr. DRIĶITIS, Daugavpili.	Nikod naapstuot patīsiebu miekliešonā! Dir. A. SYLOVS, Rēzeknē, komercskolā.
Dr. HERMANIS OZOLIŅŠ, Limbažu rajona ārsts.	KĪGURS, Apgabaltiesas loc., Daugavpili.	Dr. GUREVIČS, Daugavpili.	J. CĪRULIS, būvīzeniers, Valsts Rēzeknes arodskolas direktors.
BRUNO BAUMANS, notārs, Limbažos.	V. BALODIS, Apgabaltiesas loc., Daugavpili.	H. GRINBERGS, provizors, Daugavpili.	Dr. med. S. KAHN, Rēzeknē.
Dr. ARVIDS OZOLS, Valmieras apr. Limbažu raj. vet. ārsts.	BŪMANIS, Latgales Apgabaltiesas proku- rora biedrs, Daugavpili.	FR. KASPARS, pamatskolu inspektors, Daugavpili.	Dr. P. STRUVE, Rēzeknē.
Svētā gadījumā novēlu mīlu jaunai audzei sekmiņi veikt mūsu laiku grūtos udevumus, ronigi strādājot un izkopjot tautā vienprātības garu! A. REIMANIS, Limbažos.	BAŠKIS, miertiesnesis, Daugavpili.	SI MANIS SVENNE, Ilūkstes - Jēkabpils apr. pamat- skolu inspektors, Daugavpili.	Dr. V. ANŠELEVIČS, Rēzeknē.
J. SAUJIŅŠ, Cēsu Valsts ģimnāzijas direktors.	O. APSITIS, Daugavpils I. iec. izmeklēšanas tiesnesis.	Dr. O. BERKOLDS, Daugavpils latviešu biedrības komercskolas direktors.	Dr. PETROVS, Rēzeknē.
A. VOLKOVS, Cēsu arodskolas priekšnieks.	V. KRŪMIŅŠ, zvērināts advokāts, Daugavpili.	FR. OBŠTEINS, Daugavpils valsts ģimnāzijas direktors.	Dr. FAITELSONS, Rēzeknē.
Dr. E. AKERMANS, Cēsu apriņķa ārsts.	EDGARS TOMSONS, zvērināts advokāts, Daugavpili.	DAUGAVPILS PILSETAS ŽIDU ĢIMNAZIJA.	VECĀ APTEKA, b-ji Moskovski, Rēzeknē.
Dr. THEODOR FELDVEG, Cēsis.	B. DUBROVSKIS, cand. jur., Daugavpili.	ALEKS. GOLOVACKIS, Daugavpils apr. I. iec. nodokļu inspektors.	L. ŠENBERGS, provizors, Rēzeknē.
Ing. J. BEITĀNS, Cēsis.	A. VIDINŠ, cand. jur., Daugavpili.	LATGALES APGABALTIESĀS I. IEC. TIESU IZPILDĪTĀJS, Daugavpili.	ERNESTS PURIŅŠ, notārs, Rēzeknē.
H. ŠUBERTS, veterinārārsts, Cēsis.	KURSĪTIS, Daugavpils pilsētas nodokļu inspektors.	R. FOLKMANIS, Daugavpils virsmežinīs.	V. VOITKEVIČS, Rēzeknes izmeklēšanas tiesnesis.
KĀRLIS ERTNERS, Siguldas pilsētas galva.	P. MIKELSONS, advokāts, Daugavpili.	10. gads jeb 100. gadījumā novēlu ak. dzīves laikr. „Students” audzināt studējojo jaunatni tēvījos milie- stībā, dzīpā pēc gaismas un goda prāta. EDUĀRDS MILLERS, Daugavpils pastmeistarš.	A. ERGLIS, Rēzeknes II. iec. izmeklēšanas tiesnesis.
A. VEISBERGS, Lauks. Ekon. S-bas «Gauja» Siguldas nod. vadītājs.	ŽANIS GRUNDMANIS, notārs, Daugavpili.	ALEKSANDRIS MALKINS, Daugavpili.	Cand. iur. N. ČERTKOVIS, zvēr. adv. pal., Rēzeknē.
P. KAKTIŅŠ, provizors, Ligatnē.	Dr. PAVLOVSKA, Daugavpili.	V. GRĪNBERGS, Ilūkstes apriņķa nodokļu inspektors.	E. BUŠS, Šos. un Zemes celu d-ta 6. raj. inženiers, Rēzeknē.
DAUGAVPILS PILSETAS VALDE.	Dr. FLORENTĪNE LĀCIS, Daugavpili.	FR. KRAMINŠ, mācītājs, Rēzeknē.	Ing. H. ZVĪGULS, Rēzeknē.
DAUGAVPILS APRĪNKĀ VALDE.	Dr. N. ŅEKRĀSOVS, Daugavpili.	J. GRIŠĀNS, baznīckungs, Rēzeknē.	K. SNIEDZE, ing. chem., Rēzeknē.
A. SKUDRA, Latgales Apgabaltiesas priekšsēdētājs, Daugavpili.	Dr. G. BERGS, Daugavpili.	M. FREIMANIS, Valsts Rēzeknes skolotāju insti- tūta direktors.	LAURINOVĀCS, Valsts Zemes Bankas Rēzeknes nod. direktors.

A. OVSJANKO, Rēzeknē.	A. ĀBOLIŅŠ, kultūrinženiers, Jaunlatgalē.	ERNESTS RIESBERGS, privātadvokāts, Kārsavā.	Dum vires annique sinunt, tolerate labores! Bauskas valsts ģimnāzijas direktors.
ST. KURSĪTIS, Jaunlatgales apriņķa priekšnieks.	E. OZOLS, mērnieks, Jaunlatgalē.	Dr. M. ZAIDLINS, Kārsavā.	KĀRLIS BROKS, Latvijas Bankas Bauskas nod. pārvaldnies.
K. IKAUNIEKS, Jaunlatgales apr. valdes priekšsēdētājs.	J. BALSTIŅŠ, Jaunlatgales pastmeistars.	J. KLUCIS, Balvu iec. izmeklēšanas tiesnesis.	T. TIRMANĀ aptieka, Bauskā.
J. ZADRINSKIS, miertiesnesis, Jaunlatgalē.	JAUNOZOLIŅŠ, Jaunlatgalē.	K. OZOLS, virsmežzīnis, Balvos.	GEORGS BRĪVINĀS, notārs, Bauskā.
VERNERS ZĒVALDS, Jaunlatgales iec. izmeklēšanas tiesnesis.	ED. RUDZIŠS, Ludzas apriņķa valdes priekšsēdētājs.	EDUARDS ZIVERTS, privātadvokāts, Balvos.	JURIS LECIS, cand. iur., Bauskā.
M. RUBULIS, notārs, Jaunlatgalē.	J. TURKOPOLIS, Ludzas valsts ģimnāzijas direktors.	F. SALMINŠ, pastmeistars, Balvos.	A. VIGANDS, Bauskas apriņķa tiesu izpildītājs.
K. ROZENTĀLS, zvērināts advokāts, Jaunlatgalē.	P. JUMĀRS, Latvijas Bankas Ludzas nod. priekšnieks.	K. IVANĀNS, Balvos.	A. CIRULIS, Bauskas rajona veterinārārsts.
KĀRLIS ŠMIDTS, privātadvokāts, Jaunlatgalē.	O. SVENNE, Ludzas apriņķa pamatskolu inspektor.	KRIŠS GREBERS, Jelgavas apriņķa priekšnieks.	J. RUNCIS, Bauskas veterinārfeldšērs.
Dr. NIKANOROVS, Jaunlatgalē.	TEODORS VOLDEMĀRS KRASTINS, notārs, Ludzā.	MĀRTINĀ ŠIMMIŅŠ, Bauskas apriņķa valdes loceklis.	HERBERTS JANEVIĀCS, būvinženiers, Bauskā.

A.-S. «Gentleman»

Rīgā, Kalķu ielā 22/24.
Latvijas vadošais tirdzniecības nams
Lettlands führendes Wahrenhaus.

A.-S. «Augļu dārzs».
Cēsis.
Tālr. 74.

V. KUZE

Sokolādes, konfektes, biskvīti, vafeles, kafija.
Fabrikas noliktavas: Rīgā, Brīvības ielā 13 un Raiņa bulv. 25.

Maiznīca
P. BIERNIS
Rīgā, Rēveles ielā 96. Tālr.: 92328.

Drāšu audumu, piņumu un caurumotu
skārdu fabrika
AUG. KURAU + RĪGA,
Tērbatas ielā 78. Tālr.: 92227.

Latvijas Tekstīlrūpniecības
Savstarpejā Kreditbiedrība,
Rīgā, Kalķu ielā 10.
Izved visas banku operācijas.

Tekstīlrūpniecības Akc. Sab.
«RIGAS MANUFAKTŪRA»
Rīgā, Vaļņu ielā 2.
Tālr.: valdei 20582, tirdzni, nod. 34307

Studentu cepures, lentes, kā arī dāmu
un kungu platmales piedāvā
ED. KRŪMIŅŠ,
filca un vates fabrika
Rīgā, Kr. Barona ielā 59.

Metāla gultas
ielā izvēlē, dažādu fasonu ar atspēru un
mīkstiem matračiem, no tīras jūras zāles.
Cenas ārpus konkurences tikai
M. BARUCHSONA
fabrikā, Ķertrūdes ielā 44, tālr. 26681.
Dodam arī uz nomaksu.

K. EICHE,
augļu un ogu vīnu darītava

Dāmu salons
EDĪTE RIEKSTIŅŠ

Adītu preču un trikotāžu tirdznie-
cības un rūpniecības
A./S. «PEKA»
Rīgā, Audēju ielā 4.

Tabakas veikals
J. PANDULO
Rīgā, Kalku ielā 31.
Studentiem pazeminātās cenas.

K. KUZNCOVS,
rotaļu lietu un lietus sargu veikals,
koku drejātava,
Rīgā, Elizabetes ielā 89. Tālr.: 26089.

Mechaniska un velosipēdu
rūpniecība
FR. OZOLS
Rīgā, Brīvības ielā 126. Tālr. 91978.
Dib. 1900.

L. Vainovska
AKUMULĀTORI
Rīgā, Berga bazārā,
ieeja no Dzirnavu ielas 84 un
Elizabetes ielas 83/85.

Tirdzniecības Akc. Sab.
N. CHR. HVŪD
Rīgā, Brīvības ielā 31.

Latvijas kooperatīvu izdevniecības
savienība
Rīgā, Kr. Barona ielā 24.
Kooperācijas literātūra, rakstām-
lietas u. t. t.

«VENECIJAS PILS» KAFEJNICA
Rīgā, Elizabetes ielā 18. Tālr. 26044.
Koncerts un deja līdz plkst. 2 naktī.

ČILES ZALPETERS
laiksaimnieciskais birojs
Austrum-Baltijai.

K. VESKE
Lāčplēša ielā 29. Tālr. 27071.
Piedāvā: augstākā labuma medu, vaskus
un bīskopības piederumus. Pērk un pār-
maina vaskus pret māksligām bišu šūnām.

EMMY GREBZDES. Dipl. Université de Beauté, Paris. kosmetikas kabinets, Rīga, Dzirnavu ielā 74/76—22. Tālr. 32006. Higieniska skaistuma kopšana.	Speciāls optiskas un foto veikals AD. BELIO, Rīga, Avotu ielā 21. Brilles, tāliskati, barometri, termometri, valruma glāzes, kompasi, foto aparāti, palieināšanas aparāti, plates, pastikartes. Attīstišanas, kopēšanas un foto aparātu izlabošana.	Rīgas olu centrāle M. REIDER, Rīga, pie Centrālturgus, pretim I. pavilj. spikeris Nr. 12, tālr. 21328. Pastāviga svaigu iekšzemes olu noliktava par vislētākām dienas cenām.	Grāmatnica «DAILE un DARBS» Rīga, Brīvibas ielā 11. T. 26373. Visjaunākā krievu literatūra visās zinatņu nozarēs.
A. ETOLEN Zviedru ārstniecības, vingrināšanas un masāžas institūts.	CENTRA VIRTUVE Rīga, Brīvibas ielā 2. Ieeja no Elizabetes ielas.	Latvijas Skolotāju Kooperatīvs, grāmatas, rakstāmlietas, zīmēšanas un biroja piederumi. Veikali: Tērbatas ielā 4, tālr. 28756. Dzirnavu ielā 12/14, tālr. 29945.	Grāmatu sietuve J. KAGANS. dib. 1898. g. Rīga, Marijas ielā 10. T. 26214. Rīga, Baznīcas ielā 31, tālr. 26101.
A. KALNINA. Kuģniecības firmas tālūras zvejniecības ekspedīcija. Pieprasiet visos veikalos augstākā labuma Latvijas zvejas Islandes TAUKU SILKES. Godalgotas Latvijas ražojumu propagandas izstādē ar sudrabu medali. Pasūtījumus pieņem Rīga, Valdemāra ielā 17. Tālr. 22034.	BRUNO FROBEEN Lielītgotava, Kimikālijas, Rīga, Gildes laukumā.	RICHARDS KABLITZ. dibin. 1901. g. Rīga, Alberta ielā 12. Tālr. 23700. Ekonomeizeri, gaisa karsētāji, mēch. kurtuves.	
 ORIENT HALVA comp. Ltd. Rīga, Gogoļa ielā 7, tālr. 26726.	Vienīgā Rīgā konditoreja-kafejnīca, Elizabetes ielā 59, tālr. 21065. MASKAVAS KARSTIE PIRĀDZINI ar gāju, kāpostiem, ievārijumiem, biezpienu, pagatavoti tirā sviestā un no pirmklaismiem produktiem.	Šokolādes un konfekšu fabrika A.S. «LAIMA» Rīga, Karlīnes ielā 22/24.	Manas tualetes ziepes ir PAPAGAILA ZIEPES Godalgotas ar zelta medāli Latvijas ražojumu propagandas izstādē 1932. gadā.
Ves. Depart. atl. Nr. 9524. MENTOBROMIN Labākais līdzeklis pret galvas, zobu, nervu un vispārējām sāpēm, saaukstēšanos un reizmasmu. Izgatavots Marijas aptiekas laborat. Rīga, Marijas ielā 3. Tālr. 21865. Turpat tiek izgatavots Mentoreimin ierīv.	 H. P. LUTZ. Izpilda arī visus podnieka darbus. Rīga, Gertrūdes ielā 50. T. 30509.	VINES KAFEJNICA un KONDITO-REJA Rīga, Audeju ielā 6. Brokastis: sviesta radziņi, Tortes no Ls 2,50 sākot. Mūzika līdz 10 vak.	 BRILLES Optika ŠMIDTS Rīga, Raiņa b. 25, dz. 1

Cien. studentu ievērībai!

Balodis, Fr., P. Šmits un A. Tentelis, red., Latvieši. L. U. profesoru rakstu krājumi I. Ls 6,— II. d.	10,—
Balodis, Fr., Latvijas archeoloģija	4,—
Budulis, H., Psichiatrija. I. d. Ls 3,40. II. d.	3,—
Kalniņš, A., Mežu tehnoloģija	6,—
Latvijas Universitātes raksti: Sējumos un seriju burtiņcās.	
Latvijas Universitātes darbības pārskati.	
Neireiters, F., Tiesu medicīna un ārstu deontoloģija	5,—
Lebers, A., Tirdzniecības tiesību pārskats	12,—
Paukuls, E., Infekcija un immunitāte	6,—
Plāķis, J., Leišu valodas rokas grāmata	9,—
Štūrstepts, A., Elektrotehnika. Ar 570 zīm.	9,—
Svarcbachs, R. un E. Bištēviņš, Latinu-latv. vārdnīca	10,50
Svarcbachs, R. un J. Lauks, Francu-latv. vārdnīca, lesieta	9,—
Dravnieks, J., Latviešu-vācu vārdnīca	6,50
Dravnieks, J., Angļu-latviešu vārdnīca, lesieta	6,—
Zariņš, E., Uzturas vielu ķīmija	5,—
Vietējie civilīlikumi (III. daļa)	12,—
Saurums, G., Tērbatas universitāte 1632.—1932.	6,—
Pestmalis, J., Mašīnu rasešana. 2. illustr. iesp.	4,—
Plaša izvēlē zinātniskā literatūra visās nozarēs, vācu, krievu u. c. valodās. Izstrūkstošas grāmatas izrakstām ātri un precīzi.	

Akc. sab. Valters un Rapa.

Pirmais Mūzikas Institūts Rīgā

(Dib. 1864. g. no E. Ziegerta.)
Izglītības Ministrijas pārzīņā.
Valdemāra ielā Nr. 39.

Mācības programma saskan ar Valsts Konservatoriju.

Direktors: G. Peins. **Paidagogi:** Klavieres: Nik. Iljīšs (Pēterpils konsevatorijas brīvm., A. Rubinsteina skola, A. Petrikain, M. Heldt, A. un G. Peins; **Zolo dziedāšanā:** Friede v. Bodien, E. Kalinovic (Prof. U. Mazetti skola), E. Richard-Druva (Prof. Irickajas skola), N. Solovjova Maskavas Kons. brīvm., prof. U. Mazetti skola), E. Häubners (V. Sabotini skola), M. Josievičs. **Vjole:** V. Taube, Th. Vējss un G. Peins. **Cello:** E. Berzinskis un G. Peins. **Kontrabass:** W. Kumbergs. **Fleite:** G. Peins. **Oboe:** G. Varnecke. **Klarneote:** P. Kipens. **Fagots:** A. Kondrašovs. **Mežrags:** A. Krūmiņš. **Trompete:** A. Jermolovs. **Bazune un Tuba:** P. Grotke un K. Izarts.

Speciālie un obligātoriskie teorētiskie priekšmeti: Prof. J. Medīšs, Nac. Op. dirigents Otto Karls, kompon. J. Poruks un G. Peins.

Kameramūzikas un orķestra klasses vadītāji: G. Peins un V. Taube.

Jaunu skolnieku uzņemšanas, ari bez priekšzīnāšanām, visās mūzikas nozarēs un klasēs, katrā laikā.

Mūzikā apdarītākiem direkcija piešķir sekošas klasēs stipendijas: a) **klavieres:** M. Heldt un A. Pein; b) **vjoles:** V. Taube un G. Pein; c) **zolo-dziedāšanā:** Friede v. Bodien un E. Richard-Druva; d) **cello:** G. Pein; e) **fleite:** G. Pein.

Pieteikšanās uz brīvām stipendijām līdz 1. okt. 8. g. ik dienas katrā laikā P. M. Inst. kancelejā.

I. Mūz. Inst. prospekti dabujami mūzikāliju veikalos un Institūta kancelejā.

Kungu un dāmu drēbnieki

Piedāvājam glītus mētelus, uzvalkus un kostīmus no vietējām un angļu drānām, lielā izvēlē visās musturos. Priekš frakām, smokingiem un ketovējām kreptūkus, šeļjotus un marengo, kā arī stripaines, krustotas un Baltas bīksu drēbes. Krizes laikā cenas pazeminātas. Apgrāb sākot no Ls 80,— un arī vakara apgrābē.

Darbs tiek pagatavots pēc visjaunākiem un modernākiem zīmējumiem. Amata meistari

K. Miezis un K. Štremis

Dib. 1912. g. Rīga, Karlīnes ielā 7. Tālr. 91100.

Auguste Auniņ-Vigante

Valodu un literatūras skolotāja ar kol.

run. no 8—9 un 5—6.

Pamatīgi māca latviešu, lietuvju, latīnu, vācu, krievu, franču, angļu, dāņu valodu, literatūru un matēmatiku — gatavo angstskolas un visēm konkursa eksamēniem, atsevišķi un pulcīgos (līdz 6 person.).

Rīga, Stabu ielā 8. dz. 11. Tālr. 91762

(Vaicis no 12—13).

Rasetnes,
Logaritmiski linijsi,
Zīmēšanas papirs

„Schoellershammer“

un visi zīmēšanas, gleznošanas, skolu piede- rumi un rakstāmlietas.

Augsta kvalitāte — zemas cenas
augstskolas audzēkjiem — rabats.

Holenders un Fridlendeis

Valņu ielā 31